

การพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

พชรราชต์ ศิริปยุณนันท

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางพจิรารัชต์ ศิริบุญยพันธ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.นิคม ชมภูหลง) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณกนก ดวงชาทม) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ดีเมืองชัย)
คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพล
พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย : พิชิราวัชต์ ศิริบุญนนท์ **ปริญญา :** ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก**
ผศ.ดร.กฤษกนก ดวงชาทม **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู 108 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test และ F-test ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 3 พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายคือครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม จำนวน 150 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในแต่ละด้านมีผลการวิจัย ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและสอดคล้องกัน ด้านบทบาทครู พบว่า ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชาและแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ ด้านบทบาทนักเรียน พบว่า นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อมีความหลากหลายเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

2. ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เหมาะสม ได้แก่ การอบรมพัฒนาครูผู้สอน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านบทบาทครู 3) ด้านบทบาทนักเรียน 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผล

4. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

TITLE : Developing teachers for Child-centered Learning management of Muangphonpittayakom School. Khonkaen Provincial Administrative Organization.

AUTHOR : Pachirarat Siripunyanan **DEGREE :** M.Ed. (Education Administration)

ADVISORS : Asst.Prof.Dr.Chayakan Ruangsuwan Major Advisor

Asst.Prof.Dr.Kritkanok Duangchatom Co-advisor

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of child-centered learning management 2) to compare the level of teachers' child-centered learning management classified by their degrees and teaching experiences 3) to study the ways of developing the teacher for child-centered learning management 4) to develop the teacher for child-centered learning management.

This research was divided into 3 phases. Phase 1 was the study the level of child-centered learning management. The samplings comprised 108 teachers who were stratified random sampling. The instrument used was a 5- level questionnaire with the Index of congruence was 1.00 and the total reliability was .96 analyzed data by statistics ready -made computer program to find mean, percentage and standard deviation. The hypothesis testing employed t-test and f-test. Phase 2 was study the ways of developing the teacher for child-centered learning management. Purposive samplings were 3 executives of Khonkaen provincial administrative organization. The instrument was the interview. The analysis and synthesize technique by content analysis . Phase 3 was the developing teachers for child-centered management. Purposive samplings were 150 teachers of Muangphonpittayakom school. A 5- level rating scale questionnaire was used for collecting information, analyzed data by a ready -made computer program to find mean, percentage and standard deviation.

The results are as follow:

1. The level of child-centered learning management is at high level. When considering the teachers' lesson plans, it found that the teachers could set the important factors in lesson plans clearly and consistently. The teachers improved themselves with knowledge, the content and the way to manage in class efficiently. The groups of students could choose to learn by their own interest. On instruction media : The diversity of instruction media was suitable for students' ability and interest. There were information systems and learning networks that used the media consistent with learning method, subject and individual difference of students.

2. The teachers who had different degrees and experiences in teaching styles had the same level in child-centered teaching. When comparing in pairs, it found that both had no difference in child-centered teaching.

3. The appropriate way in developing the teacher for child-centered learning management was providing teacher training in 5 contents 1) on lesson plan 2) On teachers' role 3) On students' role 4) On instruction media 5) On evaluation

4. The teacher development in child-centered learning management, the trainees had the high satisfaction to the training.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาตม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เข้มแสง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.นิคม ชมภูหลง ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอขอบพระคุณ ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการ และ อาจารย์ ดร.กนกมนตร นางวง ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะรวมทั้งความรู้ที่เป็นประโยชน์และกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนได้ชี้แนะแนวทางการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายปิยะชัย ต่วยลิมา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นางเทว ตั้งวานิชกพงษ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์อันเป็นประโยชน์ และคณะครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาคุณพระ และบูรพาจารย์ ผู้ให้ความรัก ความอบอุ่นและอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

พชรราชต์ ศิริบุญยพันธ์

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฏ
สารบัญภาพ	ฑ
สารบัญแผนภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา	12
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	19
แนวทางและวิธีการพัฒนาครู	43
ความพึงพอใจ	50

หัวเรื่อง	หน้า
บริบทของ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพล พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	71
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน เมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	79
ระยะที่ 3 พัฒนาการครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพล พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพล พิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	89
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	89
ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	90
การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน และมีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน	97
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	100
แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	100
รูปแบบและวิธีในการพัฒนาครู	107

ระยะที่ 3 พัฒนาศูนย์ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม	
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	108
การดำเนินการพัฒนาศูนย์	108
ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการอบรมพัฒนาบุคลากร	108
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	128
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	134
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูล	146
ภาคผนวก ง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	154
ภาคผนวก จ โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร	158
ประวัติผู้วิจัย	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	20
2	ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา	56
3	จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคมแบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	61
4	จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคมแบ่งตามตำแหน่งและอันดับ (ค.ศ.)	61
5	จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม แบ่งตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ การสอน	62
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ	72
7	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ การสอน	89
8	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้าน	90
9	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อ	91
10	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทครู โดยภาพรวม และรายข้อ	92
11	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ	93
12	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	95
13	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ	96
14	ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	97

ตารางที่	หน้า
15 เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน	98
16 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอน แตกต่างกัน	98
17 เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอน แตกต่างกัน	99
18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน	99
19 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สอน	109
20 ความพึงพอใจของครูต่อการจัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร	110

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางที่	หน้า
1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	147
2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ แบบสัมภาษณ์	151
3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ความพึงพอใจ โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร	152
4 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม	153

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	155
2 สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	156
3 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน	157
4 ลงทะเบียนเข้ารับการอบรม	167
5 พิธีกรดำเนินรายการ	168
6 การกล่าวรายงานโครงการ	157
7 การกล่าวเปิดโครงการอบรม	168
8 วิทยากรบรรยาย	169
9 บรรยายการอบรม	169
10 มอบของที่ระลึกแก่วิทยากร	170
11 การกล่าวปิดโครงการอบรม	170

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ระบบการออกแบบการเรียนการสอน	26
2	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	28
3	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาคูรู	71

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ หรือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระบบหรือรูปแบบใด ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ หมวด 4 มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 26 ประเมินผู้เรียน พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนใช้ประกอบการพิจารณา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553)

กระทรวงมหาดไทย (2558) มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ ซึ่งในมาตรฐานที่ 2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ ได้ตามศักยภาพ และมาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดในแผนปฏิบัติการ 4 ปี ซึ่งมีเจตนารมณ์มุ่งเน้นยกระดับการศึกษา โดยระบุในนโยบายคณะกรรมการความมั่นคงเรียบร้อยแห่งชาติ ประเด็นด้านการศึกษา ให้ยกระดับการศึกษาทุกช่วงวัย ให้ทุกส่วนบูรณาการอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยี โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลาง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ

- 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดี และมีใจรัก มาเป็นครูคณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายในระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย ซึ่งการปฏิรูปการศึกษารั้งนี้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นสำคัญ และยึดหลักการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. 11-13)

แนวการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดกระบวนการ

เรียนรู้ สถานศึกษาต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้จัดกิจกรรมเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตร นอกจากนี้การกำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ยังเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กำหนดให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานวิชาชีพครูก็ยังคงเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นผลลัพท์ที่เกิดแก่ผู้เรียน และเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 1 คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ระบุในตัวเองชี้และค่าเป้าหมายที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 38)

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (2558 : 15) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง มีการกระตุ้นให้ครูใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง เช่น การใช้แฟ้มสะสมงาน การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แต่ผลการดำเนินงานปรากฏว่า ครูยังนำหลักสูตรไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดผลประเมินผลอย่างแท้จริง โดยยังยึดหนังสือเรียนเป็นสำคัญ และไม่รู้จักการบูรณาการที่จะสอน ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูร้อยละ 70 ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ครูยังไม่ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ครูใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย และไม่สามารถจัดกิจกรรมที่สนองความสนใจของนักเรียนได้ดีเท่าที่ควร การประเมินผลการเรียน แม้จะมีความพยายามกระตุ้นให้ครูใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง เช่นการใช้แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ แต่ในสภาพจริง พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังใช้ข้อสอบเป็นหลักในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน (โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม. 2556 : 12) และเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ พบว่า ปีการศึกษา 2556-2557 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์เป้าหมายตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ดังนั้น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน เปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญของ

การปฏิรูปการเรียนรู้ให้มีพลังที่จะขับเคลื่อนและผลักดันวงล้อของการปฏิรูปให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างมั่นคง สู่จุดหมายสำคัญ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีความจำเป็นที่สุด ทั้งนี้เพื่อ 1) พัฒนาคุณภาพของคนไทย 2) เพิ่มพูนความเข้มแข็งของคนไทย 3) ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ 4) ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสังคมไทย 5) ให้สอดคล้องกับกฎหมาย เป็นที่ยอมรับกันว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนา “ผู้เรียน” ให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข์. 2542 : 4)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับใด
2. ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นอย่างไร

4. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคมมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก
2. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน
3. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีประสบการณ์การศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย วัฒนาพร ระวังบุกษ์ (2542 : 13-14) ชนาธิป พรกุล (2543 :12-13) พันธณีย์ วิหคโต และคณะ (2544 : 7-8) สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545 : 17-18) ทิศนา ขัมมณี (2547 : 36-37)

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ และเพชรวิทย์ ยินดีสุข (2550 : 23-24) กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 20) และ นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงส์ และคณะ. 2558) และได้สรุปผลการสังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้
2. ด้านบทบาทครู
3. ด้านบทบาทนักเรียน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการศึกษา ออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 150 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ (Krejcie and Moorgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 42-43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน แล้วดำเนินการสุ่มโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 47-48) โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2. ด้านเนื้อหา

ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.2 ด้านบทบาทครู

2.3 ด้านบทบาทนักเรียน

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

3. ด้านสถานที่

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4. ด้านระยะเวลา

เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558

**ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**

1. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และ
ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
(บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 45) ตามองค์ประกอบที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ คือ

1.1 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

1.2 มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา

1.3 มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่น

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ

1. นายปิยะชัย คู่ย์สิมา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. นางเทวา ตั้งวานิชกพงษ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วน
จังหวัดขอนแก่น

3. นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. ด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.2 ด้านบทบาทครู
- 2.3 ด้านบทบาทนักเรียน
- 2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

3. ด้านสถานที่

- 3.1 สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- 3.2 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4. ด้านระยะเวลา

เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2558

ระยะที่ 3 พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 150 คน

2. ด้านเนื้อหา

พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.2 ด้านบทบาทครู

2.3 ด้านบทบาทนักเรียน

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

3. ด้านสถานที่

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4. ด้านระยะเวลา

เดือนกรกฎาคม 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการและอัตราจ้าง ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน
ในโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2558

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความ
แตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้อย่างมีกระบวนการ มีการวัดผล
ประเมินผลตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด
ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้เต็มศักยภาพ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตร การวัดและประเมินผลตามสภาพ
จริง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
เน้นให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
2. บทบาทครู หมายถึง การแสดงออกของครูในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้
การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้
และการวัดและประเมินผล การเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ ผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ช่วย
เหลือให้คำแนะนำปรึกษา ผู้สนับสนุนและเสริมแรง ผู้ร่วมกิจกรรม ผู้ติดตามตรวจสอบ
ตลอดจนเป็นผู้วัดและประเมินผลจากสภาพจริงจากการปฏิบัติ และจากแฟ้มสะสมผลงาน

3. บทบาทนักเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการเรียนรู้ของตนเอง และลงมือปฏิบัติตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผลงานและความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นวิธีการ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือแหล่งเรียนรู้ ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม มีจำนวนที่เพียงพอ ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความคิดและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

5. การวัดและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน เน้นการประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมิน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ระดับของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ บทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึงรูปแบบและวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กรอบการพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ บทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ รวมทั้งทัศนคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสอนของครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กรอบในการพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
2. ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีคุณภาพ เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัย โดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.3 บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.4 บทบาทนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.5 สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.6 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. แนวทางและวิธีการพัฒนาครู
4. ความพึงพอใจ
5. บริบทของโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

1. การบริหารการศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักการ แนวคิดและกระบวนการในการบริหารการศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายละเอียดของแต่ละด้าน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ความหมายการบริหารการศึกษา

มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ให้ความหมายและแนวคิดไว้ในทัศนะที่แตกต่าง กันในรายละเอียด ดังนี้

ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ (2542 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุก ๆ ด้าน นับแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มี ค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อม ให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคล พัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่าง มีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สมชาย วงศ์เกษม (2549 : 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงาน ทางการศึกษาบรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารทางการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ การดำเนินการบริหารต้องมีหลักการ วิธีการ และแนวคิดเป็นกรอบเพื่อให้ เกิดผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดระเบียบและแนว ปฏิบัติ ในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการ ได้ ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2545 : 99) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาตาม ความมุ่งหมายของหลักสูตร การบริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการบริหารราชการ โดยรูปแบบของสถานศึกษารัฐบาลจัดว่าเป็นองค์การประเภทสาธารณะ ขณะเดียวกันก็เป็น

องค์การประเภทบริการ ผู้บริหารเป็นเพียงผู้ดูแลให้ทุกฝ่ายทำงานให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2549 : 19) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลและกลุ่มบุคคลนั้นต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชนให้เจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ชัชวาล ศิริกุล (2551 : 11) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการศึกษาของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมต่อไป

ศกพันธ์ ผาเจริญ (2551 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึงกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงานในโรงเรียน รวมถึงการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา หากผู้เกี่ยวข้องดำเนินการมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล ผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

Harris (1998 :19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างบูรณาการแห่งความสามารถของบุคคล และการนำประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีใช้เพียงแต่มุ่งพัฒนาอนุชนของชาติเท่านั้น แต่ยังมีมุ่งให้การพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์มาใช้อย่างเหมาะสม และวิธีการจัดการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี หมายถึง แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็น (Set) ของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การทางการศึกษา อย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มี

เหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์ และปฏิบัติได้ ทฤษฎีนี้มีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏทั่วไปและชี้แนะการวิจัย

3.1 ทฤษฎีทางการบริหารและวิวัฒนาการการบริหารการศึกษา

ระยะที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887 – 1945 (ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ, 2542 : 10) ยุคนี้ทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical Organization Theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ของ (Frederick Taylor) ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์คือ จัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักร ที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์กรได้ เจ้าของตำรับ “The One Best Way” คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่างคือ

1. เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
2. ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)
3. หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

เทย์เลอร์ ก็คือ ผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” เวลาและการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุด เขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำ ผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน เทย์เลอร์ เสนอ ระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของ เทย์เลอร์ สรุปง่าย ๆ ประกอบด้วย 3 หลักการดังนี้

1. การแบ่งงาน (Division of Labors)
2. การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)
3. การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มการบริหารจัดการ (Administration Management) หรือ ทฤษฎีบริหารองค์การอย่างเป็นทางการ (Formal Organization Theory) ของ (Henri Fayol) บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหาร ทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคล ปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่ก็ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” (ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ, 2542 : 17) Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป 14 ประการ แต่ลักษณะที่สำคัญ มีดังนี้

1. หลักการทำงานเฉพาะทาง (Specialization) คือการแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง
2. หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด
3. หลักเอกภาพของบังคับบัญชา (Unity of Command)
4. หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล (Span of Control) ผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คนที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด
5. การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical Communication) การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง
6. หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชายืดยาว หลายระดับมากเกินไป
7. หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ (Line and Staff Division)

กลุ่มที่ 3 ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ (Bureaucracy) มาจากแนวคิดของ (Max Weber) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการประกอบด้วย

1. หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย
2. การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์
3. การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง
4. การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว
5. มีระบบความมั่นคงในอาชีพ

จะอย่างไรก็ตามระบบราชการก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งในด้านข้อเสีย คือ สายบังคับบัญชายืดยาวการทำงานต้องอ้างอิงกฎระเบียบ จึงชักช้าไม่ทันการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน เรียกว่า ระบบ “Red Tape” ในด้านข้อดี คือ ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก การบังคับบัญชา การเลื่อนขั้นตำแหน่งที่มีระบบระเบียบ แต่ในปัจจุบันระบบราชการกำลังถูกแทรกแซงทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ทำให้เริ่มมีปัญหา

ระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945 – 1958 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธี, 2542: 10) ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) Follette ได้นำเอาจิตวิทยามาใช้และได้เสนอการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

1. Domination คือ ใช้อำนาจอีกฝ่ายสยบลง คือให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ไม่คืนัก
2. Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดย

ประนีประนอม

3. Integration คือ การหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้า ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง (ชนะ ชนะ) นอกจากนี้ Follette ให้ทัศนะน่าฟังว่า “การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงานเป็นความบกพร่องของการบริหาร” (ภาวีกา ธาราศรีสุทธี, 2542 : 25)

การวิจัยหรือการทดลอง (Hawthon Experiment) ที่ เมโย (Mayo) กับคณะทำการวิจัยเริ่มที่ข้อสมมติฐานว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลองคือมีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์กร ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์ มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาทดลองของเมโยและคณะ พอสรุปได้ดังนี้

1. คนเป็นสิ่งมีชีวิต จิตใจ ขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน
2. เงินไม่ใช่ สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยกว่าเงิน
3. การทำงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพคับที่อยู่ได้คับใจอยู่ยาก

ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองคน ด้านความต้องการศักดิ์ศรี การยกย่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากแนวคิด “มนุษย์สัมพันธ์”

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958 – ปัจจุบัน (ภาวีกา ธาราศรีสุทธี, 2542 : 11) ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) ยึดหลักการระบบงาน + ความสัมพันธ์ของคน + พฤติกรรมขององค์กร ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่หลาย ๆ คนได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้

1. Chester I Barnard เขียนหนังสือชื่อ The Function of The Executive ที่กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหาร โดยให้ความสำคัญต่อบุคคลระบบของความร่วมมือองค์กรและเป้าหมายขององค์กร กับความต้องการของบุคคลในองค์กรต้องสมดุลกัน
2. ทฤษฎีของ มาสโลว์ ว่าด้วยการจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Maslow Hierarchy of Needs) เป็นเรื่องแรงจูงใจแบ่งความต้องการของมนุษย์ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัยความต้องการด้านสังคม ความต้องการ

ด้านการเคารพ นับถือ และประการสุดท้าย คือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self-actualization) คือ มีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงาน แต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

3. ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของ (Douglas MC Gregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐานดังนี้

- 3.1 คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
- 3.2 คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
- 3.3 คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์กร
- 3.4 คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- 3.5 คนมักโกง และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์ เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น

ทฤษฎี Y (The Integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐาน ดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
2. คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันจากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสระภาพ

4. Ouchi ชาวญี่ปุ่นได้เสนอ ทฤษฎี Z (Z Theory) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย UCLA (U of California Los Angeles) ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน แนวความคิดก็คือ องค์กรต้องมีลักษณะที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระ และมีความต้องการหน้าที่ของผู้บริหาร จึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร สรุปเพื่อออมซอมสองทฤษฎี มีองค์ประกอบที่สำคัญ

4 ประการคือ

- 4.1 การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ
- 4.2 การพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.3 การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชา
- 4.4 การให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันในการพัฒนาสมาชิกขององค์กรในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม เพื่อให้บุคคลากรพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายขององค์กร

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีหลักการที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง เป็นคนดีที่พร้อมจะใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้วิถีชีวิตไทย และสามารถแข่งขันกับคนอื่น ๆ ได้ในสังคมโลก ดังนั้นการที่จะพัฒนาคนให้ได้ตามวัตถุประสงค์นั้น ครู บุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมมือกันที่จะทำให้ผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์กระบวนการเรียนการสอนด้วยตนเอง ครูเป็นผู้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย

เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากหลักการสำคัญดังกล่าวข้างต้น ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542)	สนศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542)	ชนาธิป พรกุล (2543)	กรมสามัญศึกษา (2543)	พันธชัย วิหก โต และคณะ (2544)	สุคนธ์ ถิ่นธพานนท์ และคณะ (2545)	ทิศนา ขงมณี (2547)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว อินดีสุข (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	นวลิตต์ เขวากิรติพงษ์ และคณะ (2558)	ความถี่	ร้อยละ
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100
ด้านหลักสูตร	✓			✓			✓		✓	✓	5	50
ด้านบทบาทครู	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100
ด้านบทบาทนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		9	90
ด้านบทบาทผู้ปกครอง				✓					✓		2	20
ด้านกระบวนการเรียนรู้	✓		✓				✓	✓		✓	5	50
ด้านปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน	✓			✓							2	20
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	✓			✓			✓	✓		✓	5	50
ด้านสื่อการเรียนการสอน	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	90
ด้านการวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	9	90

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า จากการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้พิจารณาเกณฑ์ร้อยละ ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ได้องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านแผนการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านบทบาทครู 3) ด้านบทบาทนักเรียน 4) สื่อการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ มีลักษณะการจัดกระบวนการเรียนรู้แตกต่างจากแบบเดิมเป็นอย่างมาก มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม การฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานที่สำคัญ การสรุปความรู้ด้วยตนเองและการนำความรู้ไปใช้ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญาหรือกระบวนการคิด กระบวนการทางสังคมหรือกระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้วิธีสอนและแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างกว้างขวาง คือ การพัฒนาหุปัญญา รวมทั้งเน้นการใช้วิธีการวัดผลหลายวิธีเพื่อวัดผลได้ตรงกับความจริง

พันธณีย์ วิหคโต (2544 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอน ได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง รวมทั้งได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผล ประเมินผล ตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

สนอง อินละคร (2544 : 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษา

ค้นคว้า ประดิษฐ์คิดค้น ฝึกปฏิบัติและทำกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสร้างหรือสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ หรือกล่าวสั้น ๆ ว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่กับผลงาน

สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2545 : 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ทิศนา ขัมมณี (2548 : 120) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active Participation) และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

กิต บุญเอก (2551 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำกิจกรรมการเรียนรู้มีอย่างหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาสาระที่เรียน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมินด้วยตนเอง และฝึกปรับปรุงตนเอง

ชนาธิป พรกุล (2551 : 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ คืองานที่ผู้เรียนทำแล้วเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแสดงเป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้

แหวตา เตชาทวิวรรณ (2552 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดกระทำหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างในแต่ละคน ทั้งด้านความสามารถ ปัญญา และวิธีการเรียนรู้ โดยบูรณาการความรู้ วิธีการสอน แหล่งความรู้ต่าง ๆ และคุณธรรมค่านิยมที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติ ค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพของตน และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ไสว สายยศ (2553 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและ สังคมของผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในทาง ปัญญา ความถนัด ความต้องการ ความสนใจและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติจริง ได้รับการพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพ จริง ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2558) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนทั้งระดับตัวผู้เรียน ระดับห้องเรียน และ ระดับนอกห้องเรียนทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

McCombs and Whisler (1997 ; อ้างถึงใน กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นมุมมองซึ่งประกอบด้วยจุดเน้น 2 อย่าง คือ เน้นผู้เรียนรายบุคคล (โดยคำนึงถึงพันธุกรรม ประสบการณ์ มุมมอง ภูมิหลัง พรสวรรค์ สิ่ง สนใจ ความสามารถ และความต้องการ และเน้นการเรียนรู้) ความรู้ที่ดีที่สุดที่หาได้ในการ เรียนรู้ และวิธีที่เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งแนวการสอนที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมอย่างเต็มที่ ให้ผู้เรียนทุกคนมีแรงจูงใจ เรียนรู้ และมีสัมฤทธิ์ผล จุดเน้นทั้งสองประการนี้ช่วยให้ข้อมูลและ แรงกระตุ้นแก่ผู้บริหารการศึกษา ในการตัดสินใจด้านการศึกษา

จากแนวคิดนักการศึกษาที่ได้ให้ความหมายไว้ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา แสวงหาความรู้ได้เต็ม ศักยภาพของตน โดยผู้สอนจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความ ถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน มีส่วนร่วมกันสร้าง ความรู้อย่างมีกระบวนการ ได้ผลงานที่ดี และสามารถนำไปความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ มีการ วัดผล ประเมินผล ตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่ กำหนด

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีบทบาทโดยตรง ในการเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม จัดประสบการณ์ให้มีความหมายต่อผู้เรียน จำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการเตรียมสื่อการเรียนการสอน การกำกับและกระบวนการจัดกิจกรรม สังเกต กระตุ้นและแนะนำผู้เรียน ร่วมอภิปรายเพื่อประมวลผลและสรุปองค์ความรู้ ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ไปใช้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ การดำเนินบทบาทของครูดังกล่าวเป็นกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผนการสอนของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์, 2542 : 14-15)

2.1 หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ครูต้องตอบคำถามให้ได้ว่าสอนเพื่ออะไร สอนอย่างไร และสอนแล้วได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ นั่นคือ ในแผนการจัดการเรียนรู้ต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และวัดผลประเมินผล

2.2 ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

2.2.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุได้มาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชาเขียนในเชิงพฤติกรรม ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้แบ่งได้ 2 ระดับ จุดประสงค์ปลายทางหรือจุดประสงค์ทั่วไป หมายถึง จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายหลักสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและจุดประสงค์นำทางหรือจุดประสงค์เฉพาะ หมายถึง จุดประสงค์ย่อยของจุดประสงค์ปลายทาง โดยกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน

2.2.2 กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการระบุสาระสำคัญ เนื้อหา สาระกิจกรรม หรือเทคนิคการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ และเลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมด้วย กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะดังนี้

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด ทำ และแสดงออกเพื่อแก้ปัญหาหรือสร้าง

ผลงาน

- 3) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติเป็นกระบวนการ มีขั้นตอน

5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลงานจากการปฏิบัติและเกิดความรู้ที่ถาวร

6) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน

2.3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน ทั้งประเมินศักยภาพของผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน การประเมินเพื่อปรับปรุงระหว่างการเรียนการสอน และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญปัจจุบันเน้นการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ซึ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินที่สามารถอธิบายความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

อรุณี สถิตภาคีกุล (อ้างถึงใน กิตติศักดิ์ เสนานุช. 2546 : 13) ได้เสนอแนวพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย การเขียนจุดมุ่งหมายต้องมีความชัดเจน ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ สติปัญญา (ความรู้) ด้านทักษะ ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. สาระสำคัญและเนื้อหา ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเวลา ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เนื้อหาควรเน้นกระบวนการมากกว่าข้อเท็จจริง

3. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรพิจารณาดังนี้

3.1 มีกิจกรรมเชื่อมโยงกับความรู้พื้นฐานเดิม ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

3.2 มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการกำหนดเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้อัตนการเรียนรู้ แหล่งข้อมูล ตลอดจนการวัดและประเมินผล

3.3 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ร่วมทำงานกับเพื่อนในกลุ่ม ได้ใช้ความคิดหลากหลาย มีกระบวนการทำงานเพื่อหาคำตอบหรือได้ชิ้นงานสำเร็จรูป

3.4 มีกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ หรือข้อแม้ หรือเงื่อนไข ที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ร่วมมือกันเรียนรู้ และพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ จนสามารถที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองได้

3.5 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลการเรียนรู้ ผลงานที่ได้จากการลงมือศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติในรูปแบบที่หลากหลาย

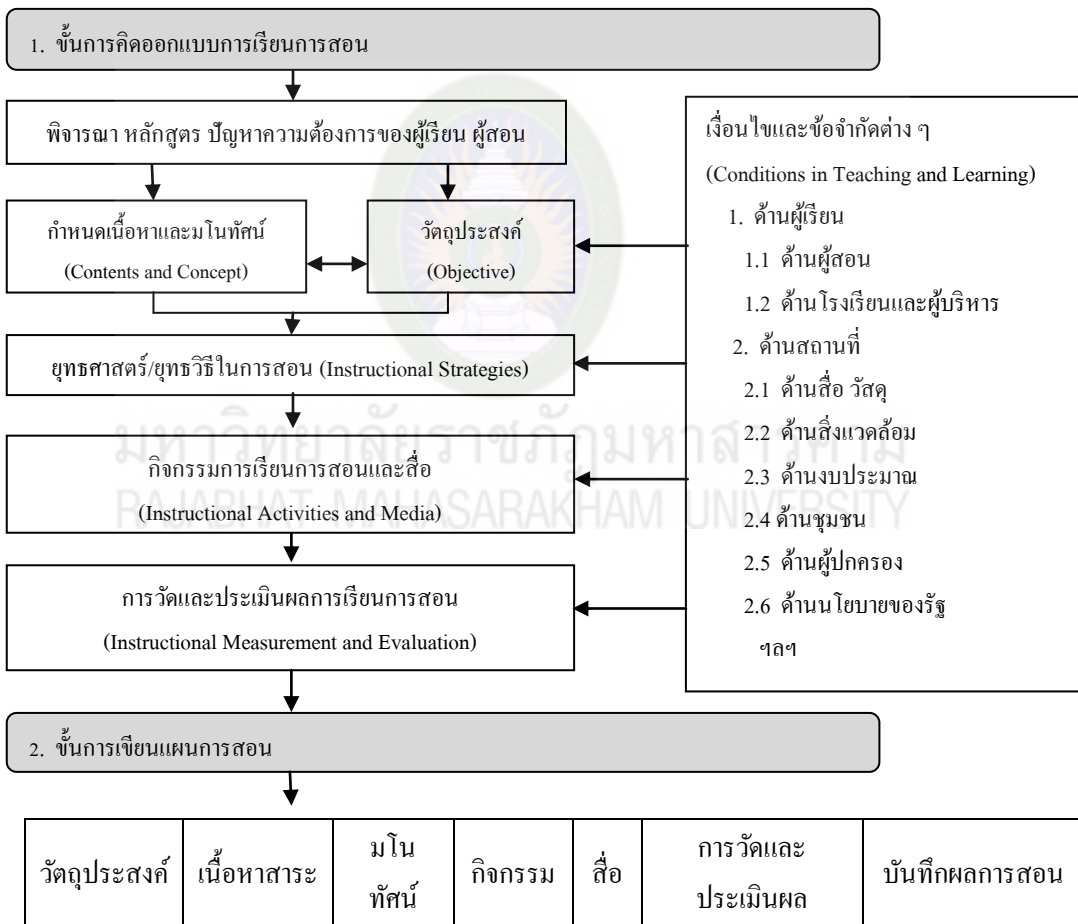
3.6 มีการระบุชิ้นงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติอย่าง

ชัดเจน

2.4 สื่อการเรียนรู้ มีการนำเสนอสื่อที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าลงมือปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.5 การวัดและการประเมินผล มีหลักเกณฑ์ในการประเมินชิ้นงานที่ชัดเจน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการประเมินครบทุกด้านตามจุดมุ่งหมาย

ทีศนา แคมมณี (2547 : 215) ได้เสนอแนวทางการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อใช้ในการวางแผนการสอน ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ระบบการออกแบบการเรียนการสอน

พิมพันธ์ เฉชะคุปต์ (2550 : 11 – 16) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามี 3 ประการ ได้แก่

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ควรเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge : K)

1.2 ทักษะกระบวนการ (Process : P) ทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติรวมทั้งการแสดงออก

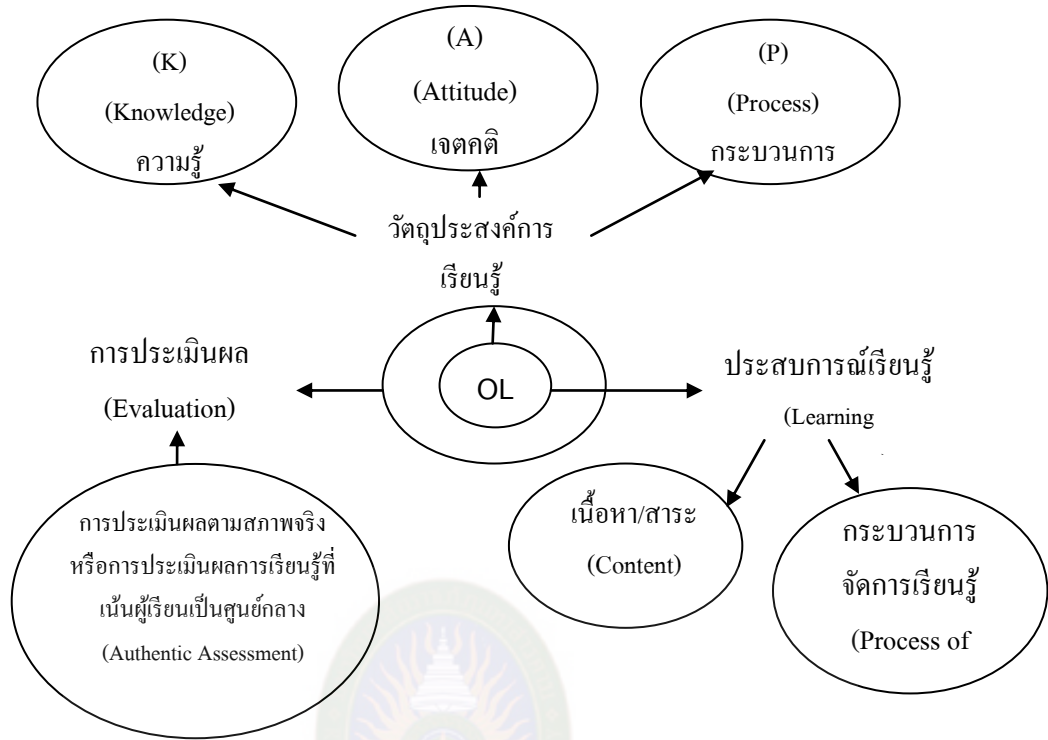
1.3 เจตคติ (Attitude : A) คือ ความสนใจ พอใจ รวมทั้งลักษณะนิสัย

2. ประสบการณ์เรียนรู้ (Learning Experiences) ในส่วนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

2.1 เนื้อหาสาระ (Content) ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

2.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Process of Learning) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นสรุป

3. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตีค่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งต้องใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หรือการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง องค์ประกอบทั้ง 3 ข้างต้นปรากฏในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

ที่มา : พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2550 : 12)

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และมีการกำหนดการติดตามการพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล

3. บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อแนวโน้มของการเรียนการสอนเปลี่ยนไป บทบาทของผู้เรียนสำคัญเด่นชัดมากขึ้น บทบาทครูก็ต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากบทบาทที่สำคัญที่สุดในฐานะผู้บอกเล่า ข้อความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมที่จะเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

มากที่สุด วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 13-14) ได้กล่าวถึงบทบาทของครู ประกอบด้วย

3.1 บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

3.1.1 การเตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ซึ่งจะต้องให้คำอธิบายคำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูล ความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ดังนั้น ครูจะต้องมีภาระหนักเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

3.1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้อีกต่อไป ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสือหรือสื่อต่าง ๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียน หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งในและนอกเวลาเรียน

3.1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียน บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาความรู้อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนด โดยบทบาทในส่วนนี้ครูจะทำหน้าที่คล้ายผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทการเรียนรู้ และความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนให้เขาได้ทำกิจกรรมตามต้องการความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

3.1.4 การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนแล้วครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้ จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

3.1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่ง คือ การเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตาม

จุดประสงค์การเรียนรู้และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Psychomotor) โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

3.2 บทบาทด้านการดำเนินการ

3.2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (Helper and Advisor) คอยให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาที่ผู้เรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

3.2.3 การเป็นผู้ร่วมกิจกรรม (Active Participant) โดยเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียน พร้อมทั้งให้ความคิด และความคิดเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

3.2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียนเพื่อให้ถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

3.2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรง และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และอภิปรายโต้แย้งด้วยท่าทีนุ่มนวล ให้เกียรติอย่างเป็นกัลยาณมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

3.3 บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (Authentic measurement) จากการปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา บุคคลในชุมชน เป็นต้น ผู้ที่มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการเรียนรู้คือ ครูหรือผู้สอน และนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2543 : 13 - 16) ได้สรุปถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน ไว้ว่าครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 เตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อม สำหรับบทบาทของผู้ให้บริการด้านความรู้ (Resource Person) ที่จะต้องให้คำอธิบาย คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ ดังนั้นครูจะต้องมีภาระหนักเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.2 เตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้อีกต่อไปครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลแก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด โสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑสถานในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์ หรือสิ่งต่างๆ สำหรับผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

1.3 จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบทบาทของครูก่อนการเรียนก่อนทุกครั้งคือการวางแผนจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหา ข้อควรรู้อันจะนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในการจัดทำแผนการสอนครูจะต้องเตรียมการในสิ่งต่อไปนี้

1.3.1 เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ มีการค้นคว้าหาความรู้และการสร้างความรู้ โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทในการเรียนรู้และความรับผิดชอบแก่ผู้เรียน ให้เขาได้ทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

1.3.2 เตรียมสื่อ และวัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยการ (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

1.3.3 เตรียมวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่งคือ การเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill) โดยการเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

2. ขึ้นดำเนินการ ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะต่อไปนี้

2.1 ขึ้นช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเองได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี มีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียนรวมทั้งจดจำได้นาน

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและกลุ่ม โดยยึดกลุ่มเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มที่ได้พูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นและจะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้

2.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา กิจกรรมที่จัดจึงควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

2.3.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2.3.2 มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เป็นประเด็นที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.3.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2.3.4 ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน

2.4 เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริม ให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผล มิใช่มุ่งจะพิจารณาถึง

ผลงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงาน ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

2.5 เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ หรือใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และพยายามติดตามผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน

3. ขึ้นประเมินผล ครูผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนวัดและประเมินผลทุกครั้ง และในการวัดก็ควรให้ครอบคลุมทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง (Authentic Measurement) โดยการเน้นการวัดจากการปฏิบัติ (Performance Measurement) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

ชนาธิป พรกุล (2543 :12-13) พันธณีย์ วิหคโต และคณะ (2544 : 7 - 8) ได้นำเสนอบทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. เป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอน โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร การวางแผนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน วัดผลและประเมินผล รวมถึงการจัดระเบียบในชั้นเรียน
2. เป็นผู้จัดบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดการชั้นเรียน การจัดให้มีปฏิสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นต้น โดยยึดหลักว่าทุกสถานที่ ทุกแห่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ และทุกสิ่งทุกอย่างที่พบล้วนเป็นสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นผู้แนะแนววิหาคความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
3. เป็นผู้ชี้แนะหรือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ทดลอง วิเคราะห์จนพบคำตอบ ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยให้อิสระแก่ผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ พัฒนาความคิดด้วยการลงมือปฏิบัติจริง
4. เป็นผู้นำเสนอในเรื่องที่มีความซับซ้อน ซึ่งผู้เรียนอาจประสบปัญหาถ้าจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียน ไม่คุ้นเคย และไม่เคยรู้มาก่อน และครูพิจารณาแล้วว่า ควรเป็นผู้นำเสนอเรื่องนั้นด้วยตนเอง
5. เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อพร้อมที่จะเข้าใจ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือแก้ไขบางอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

6. เป็นผู้เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมตามที่ครูต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง

7. เป็นผู้ถามคำถาม การถามคำถามเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูสามารถใช้พัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน คำถามที่ใช้จึงควรหลากหลายและใช้ความคิดระดับสูงในการตอบ

8. เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนการสอนต่อไป

สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ (2545 : 17-18) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนในการดำเนินงานตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษานั้น ผู้สอนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน การที่ผู้สอนจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาเป็นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารและผู้สอนจะต้องร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษาซึ่งผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมในบรรยากาศแห่งความเป็นกัลยาณมิตรยอมเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้

3. การพัฒนางานของตนเอง ผู้สอนจะต้องแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จระหว่างกัน

4. การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้สอนจะต้องให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการจัดแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่นและการ

เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ไขปัญหาท้องถิ่นได้ และเน้นการปฏิบัติจริง

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนทุกคนควรจะได้ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัดในความหมาย และลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

ทิสนา แวมมณี (2547 : 36-37) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูและได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน ดังนี้

1. ในการศึกษาเกี่ยวกับการสอน ครูพึงให้ความสนใจในหลักการมิใช่มุ่งความสนใจที่เทคนิควิธีการเท่านั้น ครูควรพยายามทำความเข้าใจในหลักการ จำหลักการให้แม่นยำและแม่นยำประยุกต์ ใช้หลักการนั้นในสถานการณ์ที่หลากหลาย

2. ครูพึงศึกษาแนวความคิด ความเชื่อ หรือหลักการต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย และเลือกสรรสิ่งที่ตนเชื่อถือ หมั่นวิเคราะห์การคิดและการกระทำของว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และศึกษาผลการกระทำ เพื่อปรับเปลี่ยนหรือยืนยันแนวความคิด ความเชื่อมั่นต่อไป

3. ครูพึงเปิดใจกว้างในการศึกษาแนวความคิด ความเชื่อ หรือหลักการต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากความคิดของตน และเปิดโอกาสให้ตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งที่แตกต่างออกไปโดยการทดลอง ปฏิบัติ หรือศึกษา วิจัย เพื่อพิสูจน์ทดสอบแนวคิดใหม่ ๆ อันอาจจะนำมาซึ่งทางเลือกใหม่ ๆ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความคิดแปลกใหม่ มีชีวิตชีวา น่าตื่นเต้นและน่าเรียนรู้ ทั้งสำหรับครูและผู้เรียน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2550 : 23-24) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้สอนในยุคปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและเสนอบทบาทไว้ดังนี้

1. ฝึกคิด คือ สอนให้ผู้เรียนคิดเอง
2. ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ศึกษาให้ลึกซึ้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และมีการวิจัยค้นคว้า
3. ฝึกให้ผู้เรียนบริการสังคม คือ สิ่งที่เรียนจะมีคุณค่า เมื่อได้ใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 20) ได้มีการกำหนดการกำหนดบทบาทครูผู้สอนไว้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ และคณะ. (2558) บทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ครุมีบทบาทที่สำคัญมีดังนี้

1. การเตรียมการสอน
 - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ ความสามารถ และเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้
 - 1.2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล
 - 1.2.1 การเตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน
 - 1.2.2 การวางแผนการสอน เขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบ
 - 1) กำหนดเรื่อง
 - 2) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
 - 3) กำหนดเนื้อหา ที่มีรายละเอียดพอที่จะเติมเต็มผู้เรียนได้ ตลอดจนมีความรู้ในเนื้อหาของศาสตร์นั้นๆ
 - 4) กำหนดกิจกรรม เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำข้อมูลหรือความรู้นั้นมาสังเคราะห์เป็นความรู้

หรือเป็นข้อสรุปของตนเอง ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจมีความหลากหลายตามความสามารถ ถึงแม้จะเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้เดียวกัน

5) กำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

6) กำหนดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือประเมิน

2. การสอน มีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผน และต้องคอยสังเกต

บันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

2.4 ให้การเสริมแรง หรือให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ข้อสังเกต

2.5 การประเมินผลการเรียน เป็นการเก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การแสดงออกของครูในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล การเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (Helper and Advisor) ผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ผู้ร่วมกิจกรรม (Active Participant) ผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) ตลอดจนเป็นผู้วัดและประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Measurement) จากการปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งจะช่วยให้ผลสำเร็จแก่ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการเรียน

4. บทบาทนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้เรียนคือหัวใจของการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และสร้างทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดด้วยตนเอง

อรุณี สถิตภาคิกุล (2542 : 39 - 40) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. เป็นผู้เรียน (Learner) เป็นผู้ที่จะศึกษาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. เป็นผู้ค้นคว้าแสวงหาความรู้ (Investigator) เป็นผู้สืบเสาะหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งใน และนอกห้องเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. เป็นผู้มีส่วนร่วม (Participant) เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ และการวัด

4. เป็นผู้กำกับดูแล (Monitor) เป็นผู้กำกับความก้าวหน้าในการเรียนการทำงานของตนเอง

5. เป็นผู้ช่วยเหลือ (Helper) เป็นผู้ช่วยเหลือครูและเพื่อนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน

6. เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานและองค์ความรู้ใหม่ (Constructor) เป็นผู้สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ

7. เป็นผู้นำเสนอ (Presenter) เป็นผู้นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ

8. เป็นผู้วัดผลและประเมินผล (Evaluator) เป็นผู้วัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง (Self evaluation)

9. เป็นผู้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Applicator) เป็นผู้ให้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง

ชนาธิป พรกุล (2543 : 12-13) พันธณีย์ วิหคโต และคณะ (2544 : 7-8) ได้นำเสนอบทบาทของผู้เรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยศึกษาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจ และได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
3. แสดงออกถึงการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ 5 ส ซึ่งได้แก่ สติปัญญา (ความรู้ ความคิด) ความสนใจ (กระตือรือร้นและตั้งใจเรียน) การสืบเสาะ (ค้นคว้าหาข้อมูลหรือความรู้) การนำเสนอ (ถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้ผู้อื่นเข้าใจ) และการสร้างสรรค์ (บูรณาการและประยุกต์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ใหม่ตามความเหมาะสม)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 30 - 31) ได้พัฒนา ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการเรียนของผู้เรียน มีดังนี้

1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. นักเรียนได้ฝึกอย่างหลากหลายและสร้างจินตนาการตลอดจนได้แสดงออก

อย่างชัดเจนและมีเหตุผล

5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับคนอื่น
6. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
7. นักเรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
8. นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน
9. นักเรียนได้ฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่นตลอดจนใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2550 : 23 - 24) ตัวย่อของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนสร้างความรู้ (Construction) รวมทั้งสร้างสิ่งประดิษฐ์ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ (Process Skills) คือ กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) และมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction)
4. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข (Happy Learning)
5. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ (Application)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 21) ได้มีการกำหนด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร นักเรียนควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. นักเรียนควรมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
2. ควรเสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม หรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
3. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
4. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การแสดงออกของนักเรียนในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการเรียนรู้ของตนเอง และลงมือปฏิบัติตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผลงานและความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

5. สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้อาจมีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้สื่ออย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นวิธีการ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม มีจำนวนที่เพียงพอ ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความคิดและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

6. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การประเมินผลการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหา แก้ไขปัญหา และพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ในการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา การแสดงออก วิธีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้จำเป็นต้องมุ่งไปยังผู้เรียนว่า ได้รับทักษะจำเพาะตามวัตถุประสงค์ของการเรียนหรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าต้องวัดความสามารถของนักเรียนในการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมเดียวกัน โดยวิธีการประเมินกระทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ และการสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงผลการเรียนรู้ได้หลายแบบ ไม่เพียงแต่ความสามารถทางผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบเท่านั้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันเกิดจากผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริงจากงานวิจัยของ นวลจิตต์ เชาวศิริพงศ์ และคณะ (2545 : 35) และชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 268-269) สรุปได้ดังนี้

1. เน้นการประเมินที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กันกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการณ์
2. เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกจริงของผู้เรียน รวมทั้งพฤติกรรมที่ซับซ้อนเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ทักษะ และลักษณะนิสัย
3. เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. วัดด้วยวิธีการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการประเมิน เช่น การสอบถาม การสังเกต การวิเคราะห์ การทดสอบ การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น
5. เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน
6. ประเมินด้านความคิดโดยเน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์
7. เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้สอน

วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จะเป็นการประเมินการ
แสดงออกของผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา โดยใช้ข้อมูล วิธีการและเครื่องมือ มีดังนี้
(นาวจิตต์ เขาวีรพงศ์ และคณะ (2545 : 30)

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบ
ด้าน ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการหลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์
การตรวจผลงาน การทดสอบ บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน เพิ่มสะสม
งาน เป็นต้น

2. กำหนดเครื่องมือในการประเมิน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริง การกำหนดเครื่องมือสามารถ
ทำได้หลายวิธี เช่น

2.1 การบันทึกข้อมูลจากการศึกษา ผลงาน โครงการ หนังสือที่ผู้เรียนผลิต
แบบบันทึก

2.2 แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมในสถานการณ์
ต่างๆ

2.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็นทั้งของ
ตัวผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 เพิ่มสะสมงาน เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่
แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ความมานะ หรือความถนัดของบุคคล หรือประเด็นสำคัญที่
ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระบบ

2.5 แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจที่ยังคงมีความสำคัญ
ต่อการประเมิน สำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วยผู้เรียนประเมินตนเอง ครู เพื่อน/กลุ่มเพื่อน
ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การตรวจสอบพัฒนาการของ
ผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ใช้วิธีการวัดและ
ประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน เน้นการประเมินระหว่าง
การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์
และวิธีการประเมิน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน และนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้
ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

แนวทางและวิธีการพัฒนาครู

แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน คือ แนวปฏิบัติหรือกระบวนการในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ เสนอแนวคิดที่เป็นแนวทางและกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากร ดังนี้

คำหามาน คนไค (2543 : 111) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาครู มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานของครู ตามที่องค์กรวิชาชีพครูกำหนด รวมทั้งมาตรฐานและคุณภาพของครูที่หน่วยงานและสถานศึกษากำหนดขึ้น
2. ประเมินว่าครูมีมาตรฐานและคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่
3. วิเคราะห์ผลการประเมินครู เพื่อทราบว่าครูประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามมาตรฐานหรือบกพร่องด้านใด มีคุณภาพระดับใด

4. กำหนดแผนการพัฒนาครู

5. ปฏิบัติการพัฒนาตามแผนงานที่กำหนด กำกับ ดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ นำผลมาวิเคราะห์และพัฒนาต่อไป รวมทั้งนำผลการพัฒนามาให้รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือนำไปใช้ในการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 5-8) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ เป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
2. กำหนดประเด็นต้องพัฒนา
3. เลือกวิธีการพัฒนา
4. พัฒนาตามวิธีการ
5. ประเมินผลการพัฒนา
6. สรุปและนำเสนอผลการพัฒนา
7. พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

Delors (1996 : 147 – 149) เสนอแนวทางในการพัฒนาครู ดังนี้

1. การสรรหาผู้เข้าเรียนวิชาครู ควรคัดสรรผู้ที่มีคุณลักษณะเหมาะสม
2. การศึกษาเบื้องต้นในสถาบันฝึกหัดครู การจัดการศึกษาสำหรับประกอบการวิชาชีพครูควรจัดถึงระดับปริญญาตรีเป็นขั้นต้น
3. การอบรมครูประกอบการ ต้องเปิดโอกาสให้ครูที่ประจำการแล้ว ได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ เสมอ

4. การพัฒนาครูผู้สอนในสถาบันฝึกหัดครู การปรับปรุงทักษะของคณาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู ตลอดจนการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิจากชุมชนช่วยร่วมผลิตครู
5. การนิเทศ การควบคุม การตรวจสอบ และปรับปรุง การปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบ
6. การจัดการ ต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้แต่ละแห่งมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงาน การทำงาน
7. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูทั้งช่วยปฏิบัติการกิจของครูและผู้ร่วมตรวจสอบการทำงานของครู
8. สภาพการปฏิบัติงาน ในสภาพการงานจะต้องให้ความสนใจในการ โน้มน้ำใจของครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานต่อไปโดยไม่ละทิ้งอาชีพ ทั้งอัตราเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ ตลอดจนสภาพ อื่น ๆ ในการทำงานจะต้องดีพอ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ
9. อุปกรณ์การสอน การฝึกหัดครูและการสอนในโรงเรียนนั้น จำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบเรียนซึ่งต้องปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอให้ครูมีส่วนร่วมทั้งในชั้นวางแผนและชั้นดำเนินการ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำเสนอความรู้ใหม่ ๆ สอนทักษะ และวิธีการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน จะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชูชัย สมितिไกร (2540 : 6) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การดำเนินการ 4 ขั้นตอน มีดังนี้

1. การสำรวจและกำหนดความต้องการในการพัฒนาบุคลากร
2. การวางแผนพัฒนาบุคลากร
3. การคัดเลือก ออกแบบ และดำเนินกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร
4. การประเมินผล โครงการพัฒนาบุคลากร

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 42) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. สร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกในการพัฒนาร่วมกัน
2. เสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างจริงจัง
3. สร้างสัมพันธกรณีโดยวางแผนกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ และมาตรการ

ร่วมกัน

4. ดำเนินการอย่างจริงจัง มีการติดตามผล ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับเปลี่ยนการทำงาน

5. เสริมความรู้ พัฒนาต่อเนื่องจนบรรลุผลตามเป้าหมาย

6. ประเมินผล เสริมแรง เผยแพร่ความสำเร็จ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : จ-ช) เสนอข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษารูปแบบวิธีการพัฒนาครู จากรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนใน โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งมีรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. จัดการอบรม ประชุมสัมมนา เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาท และข้อควรปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวในการปฏิรูปการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

2. จัดให้มีการประชุมชี้แจงแนวในการดำเนินงานปฏิรูป โดยเพิ่มเข้าไปในระเบียบวาระการประชุมประจำเดือน

3. สนับสนุนการศึกษาด้วยตนเองของคณะครู อาจารย์ โดยจัดมุมวิชาการให้ โดยเฉพาะและจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ มาไว้ให้ครูศึกษาค้นคว้า รวมทั้งจัดบริการให้ครูได้ร่วมรับฟังข้อมูล ข่าวสาร จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต วิดีโอ และส่งเสริมครูในการลาไปศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ

4. เปิดโอกาสให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเองในโรงเรียน โดยเฉพาะครูที่เป็นต้นแบบหรือครูแห่งชาติ

5. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ มาให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติงาน

6. จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเก็บเกี่ยวความรู้ เยี่ยมชมดูงานสถานศึกษาอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตน

7. เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ

8. ปลุกจิตสำนึกของการทำงานร่วมกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน โดยการจัดครูทำงานร่วมกันเป็นทีม

9. สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่

10. สนับสนุนให้เปิดห้องพิเศษ สำหรับครู โดยตั้งชื่อแตกต่างกันไป เพื่อเป็น แหล่งรวบรวมเอกสาร หนังสือ เพื่อให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึง วิธีการพัฒนาครูอาจมีหลายวิธี เช่น

1. การพัฒนาตนเองในระหว่างเป็นครูประจำการ

ครูทุกคนควรจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้จักใช้เวลาว่าง และหาเวลาค้นคว้าหา ความรู้ที่จะช่วยแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการสอนของตนเองอยู่ตลอดเวลา ใช้แหล่งความรู้ใน ห้องสมุดชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งความรู้จากอินเทอร์เน็ต รัฐจะต้องจัดหา เทคโนโลยีทางการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ เกื้อหนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครูและนักเรียน เช่น การพัฒนาโดยระบบการฝึกอบรม ทางไกล การจัดทำสื่อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือทดสอบที่ครูสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตาม อรรถาศัย

ในการพัฒนาตนเอง ครูอาจจะพัฒนาตนเองโดยลำพัง หรือจัดกลุ่มพัฒนาขึ้น ระหว่างครูในหมวดวิชาเดียวกัน หรือจัดกลุ่มพัฒนาร่วมกับครูใน โรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกัน ก็ได้ คณะกรรมการเขตการศึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษาอาจให้ใช้สถานที่หรือให้ ความสะดวกในรูปแบบอื่น เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองเป็นประจำ

2. การฝึกฝนกับครูพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญในระหว่างเป็นครู

ครูผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ปฏิบัติงานในวิชาชีพครูมาเป็น เวลานาน น่าจะมีอยู่ในสถานศึกษาแต่ละแห่ง หรือ มีอยู่ในเขตการศึกษาเดียวกัน ครูเหล่านี้ น่าจะเป็นครูพี่เลี้ยงให้แก่ครูรุ่นน้องได้ ช่วยแนะนำการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้ครูรุ่นน้องได้ เรียนรู้จากประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ ให้ครูรุ่นน้องเข้าฟังการจัดการเรียนการสอนของตนเอง หรือครูพี่เลี้ยงจะเข้าฟังการจัดการเรียนการสอนของครูรุ่นใหม่ และให้คำแนะนำในการพัฒนา วิธีการของครูใหม่ให้ดีขึ้น นอกจากนี้คณะกรรมการเขตการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาครูขึ้นระหว่าง ผู้เชี่ยวชาญกับครู ผู้เชี่ยวชาญอาจเป็นบุคคลในเขต การศึกษาหรือท้องถิ่นใกล้เคียง และเป็นผู้มี ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา วัฒนธรรม ชุมชน อุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือความรู้วิทยาการใหม่ ๆ เป็นต้น ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านน่าจะ ได้รับเชิญมาให้ความรู้แก่ครู และจัดเป็นเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ / ครูสำหรับการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น

เครือข่ายภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศาสนา และวัฒนธรรม ฯลฯ คณาจารย์ในสถานศึกษา โดยเฉพาะคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ / วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้เชี่ยวชาญออกไปทำหน้าที่ฝึกอบรมครูในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยสถานบันอุดมศึกษานั้นจะนับผลการบริการวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของภาระงานของคณาจารย์ในการประเมินผลประจำปี

3. การเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ

ครูที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมในสาขาวิชาการที่ต้องรับภาระหน้าที่เพิ่มเติมแต่ยังขาดความรู้และทักษะที่เหมาะสม หรือไม่ตรงกับงานใหม่ ควรได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา สมาคมมูลนิธิวิชาการวิชาชีพ สถาบันฝึกอบรมภาครัฐหรือภาคเอกชน และสถาบันฝึกอบรมหรือสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการเขตการศึกษา ควรจัดทำแผนฝึกอบรมครูในความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่ และควรสำรวจความต้องการสาขาวิชาการหรือทักษะที่ครูต้องการได้รับการฝึกอบรม เพื่อประกอบการทำแผน โดยมีเป้าหมายที่จะมุ่งเพิ่มศักยภาพในการเรียนการสอนของครู และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาของผู้เรียน

4. การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

คุณวุฒิของครูอาจมีผลต่อการศึกษาของผู้เรียน และต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูผู้นั้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการเขตการศึกษาจะต้องจัดทำแผนที่ มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณวุฒิของครู โดยให้โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หลักการในการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดูแลต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

4.1 จัดให้ครูทุกคนมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี เพื่อให้มีสิทธิ์ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ภายในระยะเวลา 5 ปี

4.2 จัดให้ครูที่จะเป็นหัวหน้าหมวดวิชาในระดับมัธยมปลายต้องมีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท

4.3 จัดให้ครูที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีโอกาสดูแลต่อในระดับปริญญาโท

4.4 จัดให้ครูที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ศึกษาในหลักสูตรภาคค่ำ หรือการศึกษาทางไกล โดยไม่ต้องลาศึกษา

4.5 ในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโทหรือเอก ครูควรใช้ปัญหาจริงในการปฏิบัติงานเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์

วิธีการพัฒนาบุคลากร มีหลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีเป้าหมายสูงสุดที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญ รวมทั้งทัศนคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรจะประสบความสำเร็จได้นั้น วิธีการที่เลือกนำมาใช้ในการพัฒนาก็ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในหน่วยงาน รวมทั้งงบประมาณที่มีอยู่ ซึ่งได้มีผู้กำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้หลายท่าน ซึ่งจะนำมายกตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 160) ได้สรุปกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรพอสังเขปได้ ดังนี้

1. การปฐมนิเทศ
2. การเสนองาน
3. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติงาน ให้รู้จักรับผิดชอบ
4. การสับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่
5. การหาพี่เลี้ยงช่วยสอนงาน
6. ให้ทำหน้าที่ผู้ช่วย
7. การให้รักษาการแทน
8. การไปสังเกตการณ์ ทำงานในบางโอกาส
9. ส่งไปศึกษาดูงาน
10. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
11. ส่งเข้าประชุมเรื่องที่เกี่ยวข้องงาน
12. จัดเอกสารวิชาการให้เพียงพอ
13. จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงาน
14. การอ่าน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฟังบรรยายทางวิชาการ
15. ให้ทำการทดลอง วิจัย โดยเฉพาะวิจัยในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ
16. ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
17. ให้มีการปรึกษางานก่อนเข้าทำงาน
18. ให้มีการนิเทศโดยหัวหน้า

บุญเลิศ กลั่นรัตน์ (2542 : 162 – 167) กล่าวว่า องค์กรต้องเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหายต่องาน โดยมีวิธีการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. การสอนและให้คำปรึกษา (Coaching and Counseling) วิธีนี้นำมาใช้เมื่อบุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้เกิดผลดีได้ มีวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิธีนี้เป็นวิธีที่ผู้บริหารเปิดโอกาสไว้ตลอดเวลา เมื่อบุคลากรต้องการให้สอนหรือขอคำปรึกษาขณะเขาทำงาน
2. การสอนงานและนิเทศงาน (Job Instruction and Job Supervision) ต่างจากการสอนและการให้คำปรึกษา คือ การสอนและการนิเทศงานนั้น ตัวผู้บริหารต้องเป็นฝ่ายไปคลุกคลีกับการปฏิบัติงานของบุคคลอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่นั่งรอคอยข้อมูลอยู่ห่าง ๆ ดังเช่น วิธีแรก จุดประสงค์ของวิธีนี้ คือการสอน ตรวจสอบ แนะนำแก้ไขและควบคุมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องรวดเร็ว และประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารต้องเตรียมตัวอย่างเป็นทางการเพื่อสอนงานนิเทศ
3. การมอบหมายงานให้ทำและรักษาการ (Job Assignment and Acting) เป็นวิธีการที่ใช้ขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ที่ดีมากวิธีหนึ่ง แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงในแง่ของกฎหมายโดยเฉพาะองค์การของรัฐและรัฐวิสาหกิจ อาจใช้วิธีนี้ได้ง่ายนัก เพราะปัญหาในทางกฎหมายได้หลักการสำคัญของการมอบหมายงานให้ทำและโอกาสอันควร โดยให้โอกาสได้บังคับบัญชาได้แสดงฝีมือแทนตน เมื่อถึงเวลาและโอกาสอันควร โดยให้ปฏิบัติหน้าที่แทนบางเรื่อง โดยตัวผู้บริหารอาจจะคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ห่าง ๆ หรือให้ทำแทนพร้อมรับผิดชอบทั้งหมดในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้
4. การโยกย้ายหมุนเวียนการปฏิบัติงาน (Job Rotation) ทำให้บุคลากรมีทักษะกระบวนการใหม่ ๆ และรอบรู้ต่าง ๆ นอกจากงานที่ตนรับผิดชอบประจำ วิธีการนี้ช่วยให้บุคลากรแต่ละฝ่ายรู้ปัญหาอุปสรรคซึ่งกันและกัน เพราะบางปัญหามีสาเหตุมาจากความไม่เรียบร้อยของงานฝ่ายอื่น ก็คือฝ่ายของตนเอง ก่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไข
5. การฝึกอบรม ปัจจุบันกระแสความนิยมจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กำลังอยู่ในระดับที่สูงมาก มีการฝึกอบรมอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชน แต่การฝึกอบรมเป็นแค่วิธีการหนึ่งเท่านั้น การฝึกอบรมที่ทำให้ผลจำเป็นต้องมีการเตรียมวางแผนอย่างเป็นระบบ และเรื่องที่เหมาะสมตามความจำเป็น โดยปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด

เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา (2544 : 28–48) การพัฒนาบุคลากรประกอบด้วย 3 วิธี คือ

1. การพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ไม่ว่าจะจากการศึกษาหรือการอบรม ซึ่งเป็นการนำความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทักษะ และทัศนคติ ตลอดจนแนวความคิดที่ฟังได้ รับรู้ใหม่ นำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การดำรงชีพอยู่ในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

2. การศึกษา หมายถึงกิจกรรมที่มีความมุ่งหมายในการที่จะเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญ ค่านิยมทางศีลธรรม และความเข้าใจ ความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษานำไปปฏิบัติได้อย่างปกติสุข และทำประโยชน์ต่อสังคมได้ แต่สำหรับผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้ว การศึกษาจะหมายถึง กิจกรรมด้านการพัฒนาตน ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน

3. การฝึกอบรม เป็นขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรที่ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคลากรซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลากรหรือหน่วยงาน มีความเจริญก้าวหน้าหรือบรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถ เพื่อให้สามารถทำงานและเกิดผลดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาครู มีหลายวิธีและมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ รวมทั้งทัศนคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสอนของครู ซึ่งการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ควรเลือกวิธีที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในหน่วยงานและงบประมาณที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้

ศุภศิริ โสมาเกต (2544 : 49) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

มนตรี เถียบแหลม (2544 : 7) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายความต้องการ หรือแรงจูงใจ

พชร แก้วกาหลง (2548 : 55) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็น ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็นความรู้สึก ที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อ เวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นความรู้สึกพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึก พื่อใจที่มีต่อการที่ได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการ เรียนรู้

สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกที่แสดงถึงความชอบหรือความ พื่อใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นได้

2. ความสำคัญของความพึงพอใจ

สุบิน ราชสุวรรณ (2540 : 50) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาความพึงพอใจต่อ บุคคลและหน่วยงาน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล

- 1.1 ทำให้เป็นสุข
- 1.2 ทำให้เกิดแรงจูงใจและกำลังใจดี
- 1.3 ทำให้เชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น
- 1.4 ทำให้บุคคลแสดงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

2. ความสำคัญต่องาน

- 2.1 ทำให้งานบังเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2 ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน
- 2.3 ทำให้ระบบงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย

3. ความสำคัญต่อหน่วยงาน

- 3.1 ทำให้หน่วยงานมีบรรยากาศที่ดี
- 3.2 ทำให้หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ดี
- 3.3 ทำให้หน่วยงานมีความรัก ความสามัคคี และเป็นพลังผลักดันให้

หน่วยงานเจริญก้าวหน้า

2. วิธีประเมินความพึงพอใจ

แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่นิยมกันมาก โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ทั้งนี้เป็นวิธีที่สะดวกและสามารถวัดได้อย่างกว้างขวาง โดยคำถามเป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาใช้ในการประเมิน ใช้ได้ทั้งการประเมินการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น ความพึงพอใจ เจตคติแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ แบบประเมินความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 82-84) ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การประเมินความพึงพอใจเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นเกณฑ์ในการประเมินความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บริบทของโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม เป็นโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 3,246 คน มีบุคลากรครู 150 คน มีพื้นที่จำนวน 119 ไร่ 1 งาน 9 ตารางวา

ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 123 ถนนเมืองพล-เวียงน้อย ตำบลลอมคอม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120 โทรศัพท์ 0-4341-4661 โทรสาร 0-4341-4761 เว็บไซต์ www.mpk.ac.th

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นเลิศทางวิชาการ บริหารแบบมีส่วนร่วม อนุรักษ์ความเป็นไทย ใฝ่คุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน สนใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเน้นกิจกรรมโรงเรียน
โครงการ และการวิจัยในชั้นเรียน

2.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.3 ส่งเสริมสนับสนุนศิลปะ ดนตรี กีฬา และทักษะอาชีพกับนักเรียน

2.4 ส่งเสริมการใช้ภาษาของผู้เรียนในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งสุขภาพกายและใจ

2.6 ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรในโรงเรียนให้มีความสมดุล และเกิด

ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.7 พัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

2.8 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

2.9 ส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

2.10 ส่งเสริมความเป็นไทย ใส่ใจคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน

3. นโยบายของโรงเรียน

3.1 ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

3.1.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

3.1.2 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ

3.1.3 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ หรือมีความชำนาญการเฉพาะทาง ได้รับ
การพัฒนาเต็มศักยภาพ

3.1.4 สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการวิจัยใน
ชั้นเรียน

3.1.5 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ

3.1.6 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ หรือมีความชำนาญการเฉพาะทาง ได้รับ
การพัฒนาเต็มศักยภาพ

3.2 ส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมผู้เรียน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

3.2.1 ผู้เรียนมีความสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ และประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

3.2.2 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข

3.3 ส่งเสริมสนับสนุนศิลปะ ดนตรี กีฬา นันทนาการและทักษะอาชีพกับผู้เรียน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

3.3.1 ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์และได้รับบริการด้านกีฬา นันทนาการอย่างทั่วถึง

3.3.2 มีสถานที่จัดกิจกรรมด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะและนันทนาการอย่างพอเพียง

3.3.3 ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเล่นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายและส่งเสริมสุขภาพ

3.3.4 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.3.5 ส่งเสริมการใช้ภาษาของผู้เรียนในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้

3.3.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์

3.3.7 พัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้ารับการอบรม และสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพ

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและหลักสูตรสถานศึกษาอย่างครบวงจร

3.3.8 จัดระบบการบริการที่มีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- 1) สถานศึกษามีระบบการบริการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) มีสื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการใช้งาน

3.3.9 ส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการจัดการที่ดี

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1) โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับ
สภาวะการเปลี่ยนแปลง

- 2) โรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ

3.3.10 ส่งเสริมและพัฒนางานสัมพันธ์ชุมชน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- 1) เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียน และชุมชน
ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสมานฉันท์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขที่ยั่งยืน
- 2) เกิดเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ ทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

4. เป้าหมายของโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนา

4.1 คุณสมบัติของผู้เรียนที่โรงเรียนปรารถนา

- 4.1.1 ขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
- 4.1.2 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 4.1.3 ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ
- 4.1.4 เป็นผู้รักษาความสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- 4.1.5 มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

เป็นอย่างดี

- 4.1.6 ให้ความเคารพและไม่ดูหมิ่นครูอาจารย์
- 4.1.7 ไม่มัวเมาในอบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง
- 4.1.8 ต้องรักษาและหวงแหนสมบัติของโรงเรียนเสมือนกับเป็นสมบัติของตน
- 4.1.9 ต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน
- 4.1.10 ต้องช่วยกันรักษาและเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของโรงเรียน

4.2 เป้าหมายของโรงเรียนเกี่ยวกับครู

- 4.2.1 ต้องตั้งใจสอนผู้เรียนเต็มความรู้ เต็มความสามารถและเต็มเวลา
- 4.2.2 ต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของข้าราชการและจรรยาบรรณครู
- 4.2.3 รักประชาธิปไตยยึดมั่นศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 4.2.4 ต้องรักษาความสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- 4.2.5 ตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ
- 4.2.6 ไม่หลงมัวเมาในอบายมุขและสิ่งเสพติดทั้งปวง
- 4.2.7 ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 4.2.8 เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย
- 4.2.9 ให้ความรักและเอ็นดูผู้ด้อยอาวุโสกว่า
- 4.2.10 เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรมอันดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นแบบอย่างแก่

ผู้เรียนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ยึดหลักและแนวคิด การพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนนโยบายการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งแผนนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น และกรอบยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงศักยภาพการพัฒนาของโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม และความต้องการ ของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตามแนวคิดที่ว่า “ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ บริหารแบบมีส่วนร่วม อนุรักษ์ความเป็นไทย ใฝ่คุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน สนใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง ” จึงกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการ พัฒนา ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	1.1 โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษาให้ทันสมัย 1.2 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มาใช้ในการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
ทางการศึกษา	<p>และเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ</p> <p>1.3 ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษหรือมีความชำนาญการเฉพาะทาง ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ</p>
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>เน้นความเป็นเลิศทาง</p> <p>วิชาการดนตรี กีฬา</p>	<p>2.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>2.2 พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้านวิชาการ</p> <p>2.3 ส่งเสริมการประกวดแข่งขันความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เรียน</p> <p>2.4 พัฒนาดนตรี กีฬาตามความถนัดของผู้เรียน</p>
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3</p> <p>การพัฒนาคุณธรรม</p> <p>จริยธรรมและ</p> <p>คุณลักษณะที่พึง</p> <p>ประสงค์ของผู้เรียน</p>	<p>3.1 พัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน</p> <p>3.2 ปลูกฝัง ให้ผู้เรียนมีความสำนึก รักประชาธิปไตยยึดมั่นศรัทธาในสถาบันชาติศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>3.3 ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียนให้มีความปลอดภัยห่างไกลสิ่งมอมเมาและโรคเอดส์</p> <p>3.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนและ โรงเรียนปลอดจากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา</p> <p>3.6 ส่งเสริมและเผยแพร่แบบอย่างที่ดีงาม</p>
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>การส่งเสริมสนับสนุน</p> <p>กิจกรรมศิลปะ ดนตรี</p> <p>กีฬา นันทนาการ และ</p> <p>ทักษะ อาชีพกับ</p> <p>ผู้เรียน</p>	<p>4.1 จัดให้มีสนามกีฬา ลานดนตรี ลานกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้เพียงพอกับความ ต้องการของผู้เรียนในโรงเรียน</p> <p>4.2 จัดให้มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งชมรม เกี่ยวกับการกีฬา ดนตรี ศิลปะและนันทนาการ เพื่อเกิดความสมานฉันท์</p> <p>4.3 ฝึกทักษะพื้นฐานด้านกีฬาเพื่อนำไปสู่การแข่งขันกีฬา กีฬาเพื่อ สุขภาพ กีฬากึ่งอาชีพจัด โครงการอบรม ฝึกทักษะการเล่นกีฬาและ นันทนาการอย่างครบวงจร</p> <p>4.5 จัดลานกีฬาอย่างพอเพียง</p>

ประเด็นยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
	4.6 จัดแข่งขันกีฬาพื้นฐาน และกีฬาเพื่อสุขภาพแก่ผู้เรียน 4.7 จัดโครงการฝึกอบรมทักษะอาชีพ 4.8 จัดโครงการแสดงผลงานกิจกรรมชุมนุมระดมทุนและทรัพยากร ในทุกรูปแบบเพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีทักษะด้าน การประกอบอาชีพ
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการใช้ภาษา ของผู้เรียนในการ สื่อสาร ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	5.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้การ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง
ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาสุขภาพกาย และจิตของผู้เรียน	6.1 จัดตั้งและสนับสนุนให้มีลานกีฬา ลานดนตรี สถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้เพียงพอต่อความต้องการของ ผู้เรียนอย่างเหมาะสม 6.2 รณรงค์ เผยแพร่ความรู้ และสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนรักการ ออกกำลังกาย
	6.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน ร่วมกิจกรรมด้านนันทนาการ ดนตรี และ ศิลปะอย่างมีความสุข 6.4 โรงเรียนส่งเสริมให้กลุ่มสาระต่างๆ จัดให้มีกิจกรรมและภาพ แวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลรักษาสุขภาพกายและ สุขภาพจิตของผู้เรียน
ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาบุคลากร ทางการศึกษาให้มี ความพร้อม มี ศักยภาพเพียงพอ และ มีขวัญกำลังใจต่อการ ปฏิบัติงาน	7.1 ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมี ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 7.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เรียน มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของ ผู้ปกครองและชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 8</p> <p>การพัฒนาการบริการภายในโรงเรียนและชุมชนให้มีคุณภาพ</p>	<p>8.1 ส่งเสริมการเฝ้าระวังสุขภาพอาหาร</p> <p>8.2 ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียน</p> <p>8.3 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรและพลังงานให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>8.4 เร่งพัฒนาสาธารณูปโภค ภายในโรงเรียน</p> <p>8.5 สนับสนุนยานพาหนะอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>8.6 พัฒนางาน โสตทัศนศึกษาและงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>8.7 พัฒนางานห้องสมุด ห้องคลังข้อสอบ และห้อง IT ให้ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน</p> <p>8.8 สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา</p> <p>8.9 ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมอันดีงาม</p> <p>8.10 จัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์ ศาสนา วัฒนธรรมประเพณีอย่างหลากหลาย</p> <p>8.11 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ องค์กรความรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>8.12 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันครอบครัว ชุมชน ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น</p> <p>8.13 ส่งเสริมการสอนศาสนาในโรงเรียน</p>
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 9</p> <p>พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีคุณภาพ</p>	<p>9.1 พัฒนาการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ</p> <p>9.2 พัฒนาระบบกำกับติดตามการปฏิบัติงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA)</p> <p>9.3 พัฒนาระบบประกันคุณภาพ</p> <p>9.4 ส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน</p> <p>9.5 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการนิเทศภายใน</p> <p>9.6 สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p>

ประเด็นยุทธศาสตร์	แนวทางการพัฒนา
	เพื่อพัฒนาการศึกษา
ยุทธศาสตร์ ที่ 10 การพัฒนาอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม วัสดุ ครุภัณฑ์	<p>10.1 จัดหาอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานและพอเพียง</p> <p>10.2 พัฒนา สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ</p> <p>10.3 พัฒนาการจัดการและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่</p> <p>10.4 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีและใช้สื่อ นวัตกรรม สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน</p> <p>10.5 จัดหาครุภัณฑ์ เทคโนโลยีประจำห้องเรียนและสำนักงานให้เพียงพอและทันสมัย</p> <p>10.6 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนเพียงพอและมีประสิทธิภาพ</p> <p>10.7 ปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ให้พร้อมใช้งาน</p>

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ดังนั้น ครูจึงมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้ทันสมัยตามยุคโลกาภิวัตน์ให้มากขึ้น

5. ข้อมูลครู

จำนวนครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตำแหน่งและอันดับ และระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน มีรายละเอียดดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม แบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครู (คน)
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	27
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	29
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	17
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	20
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	18
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	17
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	9
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	10
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3
รวม	150

ที่มา: โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม (2558 : 13)

ตารางที่ 4 จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม แบ่งตามตำแหน่งและอันดับ (ค.ศ.)

ตำแหน่งตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครู	พนักงานจ้าง (สอน)	ครู ผู้ช่วย	อันดับ (ค.ศ.)				รวม
			1	2	3	4	
ครู	9	-	14	65	58	4	150
รวม	9	-	14	65	58	4	150

ที่มา : โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม (2558 : 14)

ตารางที่ 5 จำนวนครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม แบ่งตามระดับการศึกษาและประสบการณ์
การสอน

ระดับการศึกษา			รวม (คน)	ประสบการณ์การสอน			รวม (คน)
ปริญญา ตรี	ปริญญา โท	ปริญญา เอก		น้อยกว่า 10 ปี	11-20 ปี	มากกว่า 20 ปี	
90	58	2	150	72	38	40	150

ที่มา : โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม (2558 : 15)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วุฒิชชาติ แสนวิเศษ (2546 : 51-68) ได้ศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย เพื่อศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูวิชาการของโรงเรียนในสังกัดด้านการปรับความคิดของครูให้มองนักเรียนบนพื้นฐานความรัก ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักการพัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพสูงสุด ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ยึดชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลัก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูวิชาการ โรงเรียนในสังกัดจำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน เปรียบเทียบผู้บริหารและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน

ธนพงษ์ อินทร์กันทุม (2547 : 61-104) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำและครูต้นแบบ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการ
 เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามประเภทข้าราชการครูและเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัย
 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายชั้นตอนมีระดับการ
 ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตาม
 พื้นที่การศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
 สำคัญจำแนกตามประเภทข้าราชการครู พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปิยวรรณ เพชรภา (2550 : 85-92) ได้ศึกษาการบริการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดย
 ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการ
 บริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการ
 บริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก การบริหารจัดการ
 เรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น
 เขต 4 ไม่แตกต่างกัน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรศึกษาการบริหารงานของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เฉพาะด้านหนึ่งที
 ี่เจาะลึกลงไป เช่น ด้านการให้ความรู้และพัฒนาบุคลากร โดยใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วน
 ร่วม และควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมการเรียนการ
 สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทองดุลย์ งามแก้ว (2552 : 93-105) ได้วิจัยเพื่อศึกษาปัญหา เปรียบเทียบปัญหาและ
 แนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาชั้น
 พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามสภาพการ
 ปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านการวางแผนการจัด
 กิจกรรมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านกรณีศึกษาตามผล กลุ่ม
 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา
 นครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 132 โรงเรียน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก
 จำนวน 56 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง 56 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน
 20 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ

โรงเรียนฝ่ายวิชาการ รวมทั้งสิ้น 264 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านปัจจัยสนับสนุน รองลงมา ด้านการนิเทศติดตามผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาต่ำที่สุด คือ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และให้แนวทางการแก้ปัญหาทางการบริการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน สถานศึกษาขนาดเล็ก และห้องสมุด ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นพิเศษ 2) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษาควรกำหนดวางแผนร่วมกันทุกฝ่าย ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่และจัดการวางแผนศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนตลอดปี 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องตรงกับความความคิดรวบยอดสาระและจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเป็น 4) ด้านการนิเทศและติดตามผล ผู้บริหารควรนิเทศต่อเนื่อง เป็นระบบ มีรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทีมงานนิเทศในสถานศึกษาต้องได้รับการอบรมและนำไปถ่ายทอดคณะครู นำผลประเมินประชุมปรึกษา เพื่อพัฒนาการสอน ควรมีการนิเทศร่วมกับครูและวางแผนนิเทศชัดเจน

สง่า จ้อยสาระ (2552 : 93-95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนบ้านสวนผึ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อพัฒนาครู โดยมีกรอบการวิจัยคือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 13 คน ผู้ให้ข้อมูล 18 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการพัฒนาครูจัดการเรียนรู้ของครูยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ ยึดการเรียนรู้แบบครูเป็นคนบรรยายให้ความรู้กับนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางกลุ่มสาระต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จึงใช้กลยุทธ์การพัฒนาครูคือการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ผลการดำเนินการพัฒนาปรากฏว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจตามกรอบการพัฒนา คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้ฝึกปฏิบัติจริงจนสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และนำความรู้และทักษะที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการพัฒนา

ครูอยู่ในระดับมากที่สุด ได้ศึกษาสภาพ

กองเดช ภาวงศ์ (2553 : 102-104) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านคำบิดโคกโพธิ์ยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 ได้ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม ติดตามและประเมินผลการพัฒนาความเข้าใจและความสามารถของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาครูคือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูและนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปใช้สอนกับนักเรียน

ดวงสมร โพธิ์อยู่ (2553 : 89 - 103) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนราชประชาสมาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนราชประชาสมาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวม เปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามเพศ และเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ประชากรเป็นครูผู้สอนจำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวม ครูเพศชายมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าเพศหญิง และสูงกว่าในด้านส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวทางกาย การส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันและส่งเสริมพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้แบบมีทักษะและกระบวนการ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรวางแผนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ครูผู้สอน ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้วยการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่การให้ครูจัดการเรียนรู้ไปตามแบบเรียน แต่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีวิสัยทัศน์ มีความตระหนักหน้าที่การบริหารที่ดี โดยควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนรู้อย่างมีทักษะกระบวนการ ให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน คิดวางแผนในการทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูใกล้ชิดกับผู้เรียน และส่งเสริมพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ

ไสว สายยศ (2553 : 273-281) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอนและครูวิชาการที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียน ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและวิชาการที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอน และครูวิชาการที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและครูวิชาการที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูปฏิบัติการสอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและใหญ่ และที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูปฏิบัติการสอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมและทุกด้านไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูปฏิบัติการสอน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นผู้นำหรือหัวหน้าคอยดำเนินการหรือนำพาสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน นักเรียน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ตั้งแต่แรกเริ่มวางแผน ปฏิบัติ ติดตามผล และปรับปรุง

พัฒนา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เมื่อทุกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ ยอมรับ ห่วงเห่นและปรารถนาให้ได้รับแต่สิ่งดี ๆ ดังนั้นผู้บริหาร ในฐานะผู้นำจึงควรเป็นผู้นำในการนำพาให้สมาชิกของตน ได้เข้ามามีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนในทุกชั้นตอนตามกำลังความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล ควรมีการบริหารจัดการตาม โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาในทุกด้านให้ส่งผลต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำรูปแบบการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ ประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง ฝึกฝนนักเรียนให้ได้เรียนรู้ ปฏิบัติงานด้วยตนเอง สามารถแสวงหาความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์เป็น นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถแยกแยะและกำหนดทางเลือกในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้อย่างยั่งยืน จึงจะถือว่าเป็นผู้บริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมบัติ ยศปัญญา (2553 : 81 - 92) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 341 คน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นตรงกันว่าแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 นั้น จะต้องพัฒนาทั้งระบบ สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุครูจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องพัฒนาตนเองให้อยู่ในกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ครูต้องจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข จากการปฏิบัติจริง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระตามความสามารถเป็นรายบุคคล ครูควรนำวัสดุในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อ สื่อมีความหลากหลาย มีความเพียงพอ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ และการประเมินผลการเรียนนั้นต้องประเมินอย่างหลากหลาย ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและจะต้องรายงานผล

ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้เสียทราบต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Carla (2001 : 1142) ได้ทำการศึกษาเพื่ออธิบายความเข้าใจของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 42 คน และครูจำนวน 6 คน เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้ร่วมวิจัยได้พยายามทำให้ชั้นเรียนของตนเป็นชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากขึ้น วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตชั้นเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ครูยังไม่เข้าใจแนวคิดและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ครูตั้งใจจะให้ชั้นเรียนของตนเป็นชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลจากการใช้ข้อมูลเบื้องต้นเหล่านั้นทำให้สามารถระบุตัวบ่งชี้ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและแนวปฏิบัติได้ 5 ระดับ เมื่อตัวบ่งชี้เหล่านี้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและแนวปฏิบัติ พบว่า ประการแรก เมื่อครูไม่พัฒนาพื้นฐานของแนวคิดให้เหมาะกับกลยุทธ์การสอนได้ ประการที่สอง เมื่อครูเป็นผู้เรียนรู้และปฏิบัติไปพร้อมกันด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและแนวปฏิบัติของครู จึงมีความเหมาะสมมากขึ้น และผลประการที่สาม ครูบางคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดซึ่งมีมาก่อนการปฏิบัติการสอนที่เหมาะสมนี้เสียอีก ส่วนครูบางคนแสดงให้เห็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่งบ่งชี้ว่า มีความเข้าใจในแนวคิดแล้ว

Kelly (2001 : 3898 - A) ได้ศึกษาความพยายามของนักศึกษาครูจำนวน 3 คน จากโปรแกรมการเตรียมครู โรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อนำวิธีการสอนนี้ไปใช้ในบทเรียน การอ่านบทเรียนศิลปะทางภาษา ในการศึกษาใช้คำถาม 3 ข้อ รูปแบบการศึกษาเกี่ยวข้องกับกรณีการศึกษา ได้แก่ การสังเกตชั้นเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชาการอ่าน/ศิลปะ ภาษาของนักศึกษาครู และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาครู ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ผู้นิเทศจากมหาวิทยาลัยและผู้บริหาร โรงเรียนที่นักศึกษาทำการอยู่ พบว่า ไม่มีนักศึกษาครูคนใดนำวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไปใช้สอนในระดับที่เพียงพอ นักศึกษาครูคนใดนำวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะการสอนการอ่านภาษาศาสตร์ การขาดความคุ้นเคยที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและครูในโรงเรียนถ้าไม่ได้ใช้การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางทำให้นักศึกษาครูมีความยากลำบากในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของครู ทั้งนี้เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนการสอนรายบุคคลดังกล่าว

Watamura (2001 : 1279) ได้เปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กับการสอนที่ครูเป็นผู้สอนความรู้โดยตรงจากการเรียนคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา เนื่องจากมีผลการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านปัญญาของนักเรียน

และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน ยืนยันว่านักเรียนสามารถเพิ่มพูนแนวคิดได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการสร้างความรู้จากการเรียนและการที่ครู สอนความรู้ให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ความรู้ที่กระจัดกระจายเป็นส่วน ๆ นักเรียนไม่สามารถรวบรวม หรือบูรณาการเป็นองค์ความรู้ได้ จึงไม่สามารถจดจำแนวความคิดมาสรุปได้ ผลการศึกษานักเรียนที่สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีฐานความรู้ ที่กว้างขวางกว่าและเป็นนักเรียนที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ตนมีเข้ากับโลกรอบ ๆ ตัวของเขา ได้

Tzuo (2004 : 1152) ได้ศึกษาธรรมชาติของการกำกับดูแลของครูผู้สอนและความ เป็นอิสระของนักเรียนในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนนั้น การควบคุมของครูและการให้อิสระกับผู้เรียน มีผลต่อ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ครูเป็นผู้ มีบทบาทโดยตรงต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ดังนี้ คือ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม 2) เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ 4) พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามขอบเขตการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านบทบาทครู 3) ด้านบทบาทนักเรียน 4) ด้านสื่อ การเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผล ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ได้รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาครูเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา คุณภาพนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

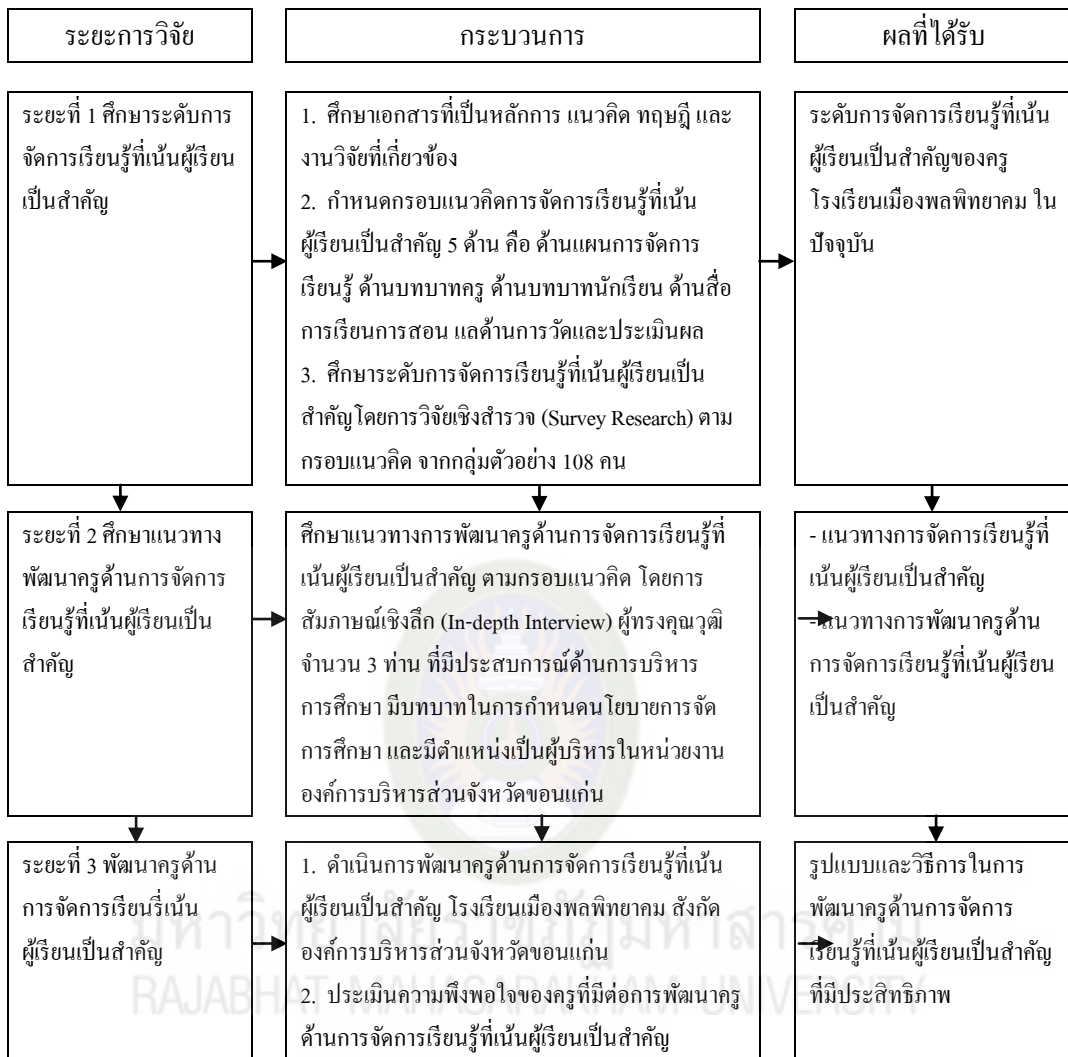
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกรอบแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นมา จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 3 พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ ดังภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาครู

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 150 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มาด้วยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie and Moorgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 42-43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน แล้วดำเนินการสุ่มโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 47-48) โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 จำแนกประชากรเป็นชั้นภูมิ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2.2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน

2.2.3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในชั้นภูมิ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 45-47) โดยวิธีจับฉลากให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณิตศาสตร์	27	20
วิทยาศาสตร์	29	21
ภาษาไทย	17	12
ภาษาต่างประเทศ	20	14
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	18	13

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	17	12
ศิลปะ	9	7
สุขศึกษา และพลศึกษา	10	7
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3	2
รวม	150	108

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 82-84) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้ในระดับ น้อยที่สุด

3.2 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามประกอบด้วยตัวนิยามพร

ระงับทุกข์ (2542 : 13-14) สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2542:14-15) ชนาธิป พรกุล (2543 :12-13) กรมสามัญศึกษา (2543:13-16) พันธณีย์ วิหคโต และคณะ (2544 : 7-8) สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545 : 17-18) ทิศนา เขมมณี (2547 : 36-37) พิมพ์พันธ์ เคชะคุปต์ และเพียว ยินดี สุข (2550 : 23-24) กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 20) และนวลจิตต์ เขาวีร์ติพงษ์และคณะ (2558)

3.2.2 นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มากำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการตั้งคำถามให้ครอบคลุมระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาปรับปรุง แก้ไข และให้คำแนะนำ

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษารวมทั้งตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ให้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัย รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1) ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุยฎิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้าง ด้านเนื้อหาและด้านภาษา

2) ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการผล วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุยฎิบัณฑิต (การประเมินผลและวิจัยการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและด้านการวิจัย

3) ดร.กนกมนตร นางจวง วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุยฎิบัณฑิต (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (นรินทร์ สังข์รักษา. 2556 : 262-264) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ให้ -1 เมื่อแน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ ไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามมีค่าความสอดคล้องรายข้อเข้าเกณฑ์จำนวน 44 ข้อมีค่า 1.00 หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 45) แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของ (Cronbach's Alpha) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 117) ได้ค่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาความเชื่อมั่น เท่ากับ .96

3.2.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ไปยังโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมแจ้งกำหนดระยะเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืน

4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนร้อยละ 100 ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือขอความอนุเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ระดับการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ได้กำหนดขอบเขต ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามระดับ การศึกษาและประสบการณ์การสอน ทดสอบสมมติฐานกรณีที่มีตัวแปรอิสระตัวเดียว วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยใช้ One-Way ANOVA F-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (นรินทร์ ตั้งรัชชีกษา. 2556 : 262-264) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของ (Cronbach's Alpha) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 116-119) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้สูตรดังนี้

6.2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 122) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 :123-124) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 126-127) ใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

6.2.4 การทดสอบค่า t (t-test) Independent Sample ใช้สูตรคำนวณดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 136-138)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

6.2.5 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ (F-test)
(บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 142-143)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) (นรินทร์ สังข์รักษา. 2556 : 214-217) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. กลุ่มเป้าหมาย

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 คน ได้มา
โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 45) ตาม
องค์ประกอบที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ คือ

1. มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา
2. มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา
3. มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่น

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ

1. นายปิยะชัย ต่วยสีมา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. นางเทวาทัง วานิชกพงษ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วน
จังหวัดขอนแก่น
3. นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การ
บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวนออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.2 ด้านบทบาทครู
- 3.3 ด้านบทบาทนักเรียน
- 3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

และข้อคิดเห็น รูปแบบและวิธีการ ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)
- 4.2 สร้างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- 4.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ
- 4.4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 4.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษา พิจารณาเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

4.5.1 ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงสร้าง ด้านเนื้อหาและด้านภาษา

4.5.2 ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การประเมินผลและวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ศิษยานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและด้านการวิจัย

4.5.3 ดร.กนกมนตร นาจวง วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง ศิษยานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถาม ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (นรินทร์ สังข์รักษา. 2556 : 262-264) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามมีค่าความสอดคล้องรายข้อเข้าเกณฑ์จำนวน 6 ข้อมีค่า 1.00 หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

4.6 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การดำเนินการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเตรียมตัวกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยในครั้งนี้ โดยการติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการส่วนตัวจนครบทั้ง 3 คน โดยอธิบายถึงจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย เวลาที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์โดยประมาณ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตอบตกลงจึงทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 ตามขั้นตอนการสัมภาษณ์ (นรินทร์ สังข์รักษา. 2556 : 216-217) ดังนี้

5.1 ขั้นเริ่มต้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แนะนำตัวเอง บอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ สร้างความไว้วางใจ คุยประเด็นทั่ว ๆ ไป กล่าวในถึงสิ่งดี ๆ ความสำเร็จหรือภาพรวมของเรื่องที่วิจัย

5.1.1 ก่อนเปิดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สนทนา ทำความคุ้นเคยกับผู้ทรงคุณวุฒิ ตามสมควรเพื่อสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง และสร้างความสบายใจแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ

5.1.2 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรายละเอียดของเรื่องที่ทำการศึกษา ประโยชน์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิรู้สึกว่าการให้สัมภาษณ์ของตนเองมีความสำคัญต่องานวิจัยมากและก่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวม

5.2 ขั้นสัมภาษณ์ ผู้วิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้สึกว่ามีสิทธิ์ตอบได้อย่างอิสระ ตามความคิดเห็นของท่าน ไม่ถามคำถามนำ หรือกดดันให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบด้วยความไม่เต็มใจ หรือไม่สบายใจ สัมภาษณ์ไปตามแนวทางการสัมภาษณ์ ผ่อนคลายตามช่วงเวลา ตามความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สัมภาษณ์ ตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ทำบรรยากาศให้เป็นกันเอง เหมือนการพูดคุยสนทนา มีหลักการดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยถามเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังทำการศึกษาวิจัยเท่านั้น ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิ ออกนอกประเด็นก็จะต้องพยายามตะล่อมให้เข้าประเด็น ไม่ใช่ศัพท์เทคนิค พยายามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบคำถามให้มากที่สุด

5.2.2 ผู้วิจัยใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อคำถามมีความชัดเจน รัดกุม แต่ละข้อควรถามเพียงประเด็นเดียวเท่านั้น

5.2.3 ผู้วิจัยหลีกเลี่ยงคำถามซึ่งนำคำตอบ และคำถามที่เป็นความขัดแย้งกับค่านิยมของสังคม เพราะผู้ทรงคุณวุฒิจะถูกชักจูงให้ตอบตามคำถามที่ชี้นำ หรือตอบตามค่านิยมของสังคมมากกว่าความคิดเห็นที่แท้จริง

5.2.4 ผู้วิจัยหลีกเลี่ยงคำถามที่กระทบกระเทือนจิตใจของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองให้มากที่สุด ต่อสิ่งที่กระทบจิตใจ

5.2.5 ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้บันทึกหัวข้อเรื่อง ชื่อผู้ให้ข้อมูล วัน เวลา และสถานที่ โดยระบุอย่างละเอียดในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านเพื่อไม่ให้หลงประเด็น ได้มีผู้จดบันทึกภาคสนาม (Field Note) คือ นางสาวนันทน์ บุดรวงษ์ ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคมและผู้บันทึกภาพ คือ นางสาวณัฐญา อัสวพัฒนากุล เจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

5.3 ขั้นปิดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบคำถามว่าได้ถามครบถ้วนทุกข้อหรือไม่ ย้ำให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความภาคภูมิใจและสบายใจในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ รวมถึงการกล่าวขอบคุณ มีหลักการดังนี้

5.3.1 เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิสบายใจในการให้สัมภาษณ์โดยพูดคุยแบบสบายๆ

5.3.2 หลังจากจบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และจดบันทึกอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อป้องกันความสับสนและลืมคำตอบ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (นรินทร์ สังข์รักษา, 2556 : 253) โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ เน้นสภาพวัตถุวิสัย (Objectivity) และอิงกรอบแนวคิดทฤษฎี จัดหมวดหมู่ความคิดเห็นที่เหมือนหรือแตกต่างกันให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยพยายามไม่ให้คำสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ โดยจัดกลุ่มแต่ละประเด็นตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อมูลไว้

ระยะที่ 3 พัฒนาระดับจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาระดับจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 150 คน

3. การดำเนินการพัฒนาครู

การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 จัดทำโครงการอบรมพัฒนาครู เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เสนอขออนุมัติต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

3.2 ติดต่อประสานงานกับ ดร.นิคม ชมภูหลง ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทำหน้าที่เป็นวิทยากรผู้ให้การอบรมตามกำหนดการ

3.3 ดำเนินการพัฒนาครูตามโครงการอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.00 น. – 17.00 น. ณ ห้องโสตทัศนศึกษาโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

3.4 สอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามรูปแบบและวิธีการที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับเพศและกลุ่มประสบการณ์ที่สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นตามรูปแบบและวิธีการที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 82-84) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2 การสร้างเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2.2 ออกแบบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการตั้งคำถามให้ครอบคลุมรูปแบบและวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาปรับปรุง แก้ไข และให้คำแนะนำ

4.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษารวมทั้งตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ให้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัย รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1) ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากองแก่น เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงสร้าง ด้านเนื้อหาและด้านภาษา

2) ดร.รุ่งนภา แสนอำนาจผล วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (การประเมินผลและวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากองแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและด้านการวิจัย

3) ดร.กนกมนตร นาจวง วุฒิศึกษา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (นรินทร์ สังข์รักษา, 2556 : 262-264) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

ให้ -1 เมื่อแน่ใจ ว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะประเมิน

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามมีค่าความสอดคล้องรายข้อเข้าเกณฑ์จำนวน 12 ข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 หมายความว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4.2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ก่อนการดำเนินการอบรม ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมอบให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมตาม โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

5.3 ดำเนินการอบรมพัฒนา ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.00 – 17.00 น. ณ ห้องโสตทัศนศึกษาโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

5.4 วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากสิ้นสุดการอบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรูปแบบและวิธีการที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

6.1 การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 ความพึงพอใจในรูปแบบและวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ความพึงพอใจในรูปแบบและวิธีการที่ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ได้กำหนดขอบเขต ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

7.1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (นรินทร์ สังข์รักษา. 2556 : 262-264) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้สูตรดังนี้

7.2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 122-123) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 123-124) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

7.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 126-127) ใช้สูตรดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน จากแบบสอบถามจำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	61	56.50
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	47	43.50
2. ประสบการณ์การสอน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	12	11.10
2.2 5-10 ปี	48	44.40
2.3 11-15 ปี	28	25.90
2.4 มากกว่า 15 ปี	20	18.50
รวม	108	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน ส่วนใหญ่ระดับการศึกษา เป็นระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.50 และมีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคือระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.90

2. ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 8-13

ตารางที่ 8 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนรู้	ระดับการจัดการเรียนรู้		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านแผนการจัดการ เรียนรู้	4.24	0.47	มาก
	4.36	0.42	มาก
2. ด้านบทบาทครู	4.20	0.51	มาก
3. ด้านบทบาทนักเรียน	4.22	0.48	มาก
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.01	0.59	มาก
5. ด้านการวัดและ ประเมินผล			
รวม	4.21	0.39	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบทบาทครู ($\bar{X}=4.36$) รองลงมาคือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.24$) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.22$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.01$)

ตารางที่ 9 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์ผู้เรียน	4.20	0.76	มาก
2.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน	4.28	0.73	มาก
3.	ครูกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและสาระสอดคล้องกัน	4.41	0.66	มาก
4.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด และหาคำตอบอย่างหลากหลาย	4.27	0.74	มาก
5.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.01	0.74	มาก
6.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	4.21	0.80	มาก
7.	แผนการจัดการกิจกรรมกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	4.35	0.72	มาก
8.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้มีการตรวจสอบติดตามและบันทึกการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.19	0.80	มาก
รวม		4.24	0.47	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 ครูกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและสาระสอดคล้องกัน ($\bar{X}=4.41$) รองลงมาคือ ข้อที่ 7

แผนการจัดกิจกรรมกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ($\bar{X}=4.35$) และข้อที่ 2 ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X}=4.28$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.01$)

ตารางที่ 10 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านบทบาทครู โดยภาพรวม และรายข้อ

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชา และแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ	4.66	0.60	มากที่สุด
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.54	0.60	มากที่สุด
3.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.45	0.77	มาก
4.	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	4.35	0.79	มาก
5.	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้	4.31	0.81	มาก
6.	จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพกับผู้ปกครอง	4.43	0.78	มาก
7.	ครูสนับสนุน และเสริมแรง ช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.48	0.69	มาก

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
8.	ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนและกลุ่ม	4.22	0.85	มาก
9.	ครูจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่ส่งเสริมให้สมาชิกปรับปรุงส่วนดีของตนเอง จากการประเมินครู เพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนต่างกลุ่ม	3.98	0.75	มาก
10.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.22	0.80	มาก
รวม		4.36	0.42	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชา และแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.66$) รองลงมาคือ ข้อ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=4.54$) และ ข้อ 7 ครูสนับสนุน และเสริมแรงช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.48$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X}=3.98$)

ตารางที่ 11 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ	4.44	0.73	มาก
2.	แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลทั้งในและนอกห้องเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.17	0.77	มาก

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
3.	มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล	3.89	0.50	มาก
4.	ช่วยเหลือครูและเพื่อนในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน	4.19	0.83	มาก
5.	สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และทำกิจกรรมต่างๆ	4.23	0.80	มาก
6.	นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ	4.24	0.76	มาก
7.	วัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง	4.12	0.76	มาก
8.	นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง	4.34	0.75	มาก
รวม		4.20	0.51	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ($\bar{X}=4.44$) รองลงมาคือ ข้อ 8 นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง ($\bar{X}=4.34$) และ ข้อ 6 นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=4.24$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=3.89$)

ตารางที่ 12 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการเรียนรู้	4.23	0.69	มาก
2.	สื่อมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน	4.32	0.72	มาก
3.	สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.25	0.76	มาก
4.	มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน	4.24	0.78	มาก
5.	มีระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้	4.31	0.74	มาก
6.	ประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนรู้	4.11	0.84	มาก
7.	เลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.30	0.78	มาก
8.	มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อย่างเป็นระบบ	4.26	0.81	มาก
9.	จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.96	0.64	มาก
10.	จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็น ระยะเวลา อย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.81	มาก
รวม		4.22	0.48	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 สื่อมีความหลากหลาย เหมาะสมกับ

ความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$) รองลงมาคือ ข้อ 5 มีระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.31$) และ ข้อ 7 เลือกลงและใช้สื่อที่มีคุณภาพสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\bar{X}=4.31$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=3.96$)

ตารางที่ 13 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้		
		\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	มีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้	3.72	0.85	มาก
2.	มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.26	0.89	มาก
3.	ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.98	0.85	มาก
4.	ใช้วิธีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.84	0.88	มาก
5.	นักเรียนมีโอกาประเมินตนเองและประเมินเพื่อน โดยใช้เกณฑ์ที่ตนเองมีส่วนร่วมในการกำหนด	4.06	0.90	มาก
6.	นำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.90	0.94	มาก
7.	ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง	4.08	0.89	มาก
8.	ครูรายงานผลของการประเมินผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ	4.25	0.82	มาก
รวม		4.01	0.59	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ ข้อ 8 ครูรายงานผลของการประเมินผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ ($\bar{X}=4.25$) และ ข้อ 7 ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.08$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 มีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้ ($\bar{X}=3.72$)

3. การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน และมีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 13-14

ตารางที่ 14 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ระดับการจัดการเรียนรู้			
		ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ปริญญาตรี	61	3	5	4.19	0.38
สูงกว่าปริญญาตรี	47	3	5	4.24	0.40
รวม	108	3	5		

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นสูงสุดในระดับ 5 โดยครูกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการจัดการเรียนรู้	ระดับการศึกษา				ค่า t	sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(\bar{X})	S.D.	(\bar{X})	S.D.		
1. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	4.23	0.46	4.25	0.49	0.23	0.30
2. ด้านบทบาทครู	4.38	0.38	4.35	0.47	0.29	0.40
3. ด้านบทบาทนักเรียน	4.18	0.5	4.2	0.49	0.48	0.52
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.21	0.50	4.22	0.45	0.09	0.42
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.92	0.56	4.13	0.62	1.83	0.21
รวม	4.19	0.38	4.24	0.40	0.70	0.91

จากตาราง 15 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	จำนวน (คน)	ระดับการจัดการเรียนรู้			
		ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
น้อยกว่า 5 ปี	12	3	5	4.23	0.37
5-10 ปี	48	3	5	4.20	0.40
11-15 ปี	28	3	5	4.16	0.42
มากกว่า 15 ปี	20	3	5	4.28	0.32
รวม	108	3	5	4.21	0.39

จากตารางที่ 16 พบว่า ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.23$) และกลุ่มที่มีประสบการณ์ระหว่าง 11-15 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่ากลุ่มอื่น ($\bar{X} = 4.16$)

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	0.17	0.06	0.38	0.77
ภายในกลุ่ม	104	15.73	0.15		
รวม	107	15.91			

จากตารางที่ 17 พบว่า ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	มากกว่า 15 ปี
น้อยกว่า 5 ปี	-	-0.03	-0.07	0.04
5-10 ปี	-0.03	-	-0.04	-0.08
11-15 ปี	-0.07	-0.04	-	-1.20
มากกว่า 15 ปี	0.04	-0.08	-0.12	-

จากตารางที่ 18 พบว่า เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่นที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

“...การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ซึ่งครูจะต้องวิเคราะห์นักเรียน วิเคราะห์หลักสูตร โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไว้หลายแบบ เตรียมสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ใช่มีไว้เพื่อให้ใครตรวจหรือถูกบังคับให้ทำ ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่แท้จริงให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของครู และครูควรคำนึงถึง ธรรมชาติของผู้เรียน ประสบการณ์ของผู้เรียน และพื้นฐานความรู้เดิมที่นักเรียนมี รวมทั้งวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย และครูควรมีจิตวิทยาการเรียนรู้ สอนแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สำคัญ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจ ...”

(ปิยะชัย ต๋วยสีมา. 2558)

“...ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากครูจะมีความรู้เรื่องการเขียนแผนการสอนแล้ว ครูจะต้องมีความรู้ในด้านแนวคิด หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องมีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียน เพราะจะทำให้สามารถนำความรู้ในด้านต่าง ๆ มาใช้ในการจัดทำรายละเอียด

ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ ถูกต้อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องสามารถ ออกแบบการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร สามารถเชื่อมโยง และบูรณาการให้เข้ากับกลุ่มวิชาอื่น ๆ ได้ โดยใช้ผลการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นหลัก จัดกิจกรรม ที่เน้นกระบวนการคิด เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดบูรณาการ และคิดสร้างสรรค์ ครู สามารถใช้กระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะจะช่วย พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย ...”

(ทเวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...ครูต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานเชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนด้วย ซึ่งครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา ด้วยการศึกษาค้นคว้า พระราชบัญญัติการศึกษา ตำราเอกสารหลักสูตร โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ เนื้อหาและสังตตรวจก่อนสอนทุกสัปดาห์ การจัดการเรียนรู้เพื่อชี้แนะ ให้ผู้เรียนได้ใช้ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตร ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลผู้เรียน
2. ครูต้องวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างรอบด้านเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมพัฒนาให้ สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน
3. ครูทุกคนต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนเองสอน และสังตตรวจก่อนสอนทุกสัปดาห์
4. ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ
5. ครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดบูรณาการ และคิดสร้างสรรค์

1.2 ด้านบทบาทครู

“...แบบอย่างดีมีค่ากว่าคำสอน ในความเป็นครูนั้น สิ่งสำคัญคือ ครูต้องประพฤติปฏิบัติตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ครูต้องฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย จรรยาบรรณวิชาชีพ แสวงหาความรู้อยู่เสมออาจจะด้วยเรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาต่อ หรือเข้ารับการอบรมเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ ...”

(ปิยะชัย คู่ย์สิมา. 2558)

“...ครูควรเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก คือ เป็นผู้จัดประสบการณ์รวมทั้งผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครูควรจะเป็นผู้สังเกต เป็นผู้ถาม และเป็นผู้ให้การเสริมแรง แนะนำ สะท้อนความคิด จัดบรรยากาศ แนะนำ ประเมิน และเป็นผู้กำกับ ...”

(เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...ครู คือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะฉะนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรต้องเตรียมการสอนทุกครั้ง จัดบรรยากาศการเรียน และสิ่งแวดล้อมให้น่าสนใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยอาจจะสร้างสื่อ ผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นๆให้หลากหลาย ครูต้องรักและเมตตาต่อศิษย์อย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกปรับปรุงตัวเอง พัฒนาตนเอง ...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทครู มีดังนี้

1. ครูควรมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
2. ครูควรศึกษาหาความรู้ในวิชาที่ตนเองสอนอย่างสม่ำเสมอให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่
3. ครูควรใช้วิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกฝนหรือปฏิบัติจริง

4. ครูควรผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ได้รับความสนใจผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. ครูควรแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับทราบก่อนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้

6. ครูควรใช้วิธีการในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างรอบด้าน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

1.3 ด้านบทบาทนักเรียน

“...ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การที่ผู้เรียนสามารถ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ผู้เรียนควรสามารถที่จะสร้างสิ่งประดิษฐ์หรือสื่อ การสอนได้ อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งควรจะได้ รับการเรียนรู้อย่างมีความสุข และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ ...”

(ปิยะชัย ต่วยสีมา. 2558)

“...นักเรียนควรได้รับ โอกาสให้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเลือกแหล่งเรียนรู้ ในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง ควรให้นักเรียนได้ตระหนักถึง ความสำคัญของกิจกรรมนั้น ๆ และเข้าร่วมได้ทุกครั้งด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่ถูกบังคับให้ทำ นักเรียนจะต้องปรับพฤติกรรมของตัวเองให้กลายเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนให้ได้ เพราะ การเปลี่ยนแปลงในการศึกษาจะสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งคือได้รับความร่วมมือจากตัวผู้เรียน เพราะ ผู้เรียนสำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษา เพราะถ้าผู้เรียนยังยึดติดอยู่กับการเรียนการสอนที่เขา ทำหน้าที่เป็นผู้รับ ซึ่งให้ครูคอยเป็นผู้ป้อนความรู้ นั้น เมื่อมีโอกาสให้ผู้เรียนคิดเองแก้ปัญหาเอง เขาก็ไม่สามารถทำได้ ...”

(เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...ผู้เรียนต้องรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถนำสื่อหรือ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา มีความเป็น ประชาธิปไตย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เลือกเรียนได้ตามความถนัดในบรรยากาศที่เข้าใจกัน โดยได้เรียนรู้อย่างอิสระ สนุกสนาน ทำ

ทาย สามารถผลิตชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถเลือกที่จะเลือกแหล่งเรียนรู้
ได้ ซึ่งบทบาทของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ได้แก่ การเป็นคนคิด คนเก่ง และมีความสุข...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ด้านบทบาทนักเรียน มีดังนี้

1. นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การคัดเลือก
หนังสือเรียน และแหล่งเรียนรู้
2. นักเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดให้อย่างเต็มใจ และแสดง
บทบาทให้เหมาะสม
3. นักเรียนควรผลิตชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหรือมีส่วน
ร่วมในการผลิตชิ้นงานของกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ
4. นักเรียนควรเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งเรียนรู้ด้วย
ตนเองและเรียนรู้จากกลุ่ม

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

“...สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ
ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น
หรือเร็วขึ้น ดังนั้น การใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากการพิจารณาความ
เหมาะสม ความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ความสนใจและวิธีเรียนของ
ผู้เรียน สิ่งสำคัญที่ครูควรคำนึงคือในการเลือกสื่อ คือ ประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ ซึ่ง ครูจะต้องมี
การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้ได้สื่อที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน...”

(ปิยะชัย ตู่ยสิมา. 2558)

“...ในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะ
ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้จนสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ครูควร
ตระหนักในคุณค่าของสื่อ ต้องศึกษาให้เข้าใจในเงื่อนไขการใช้ และใช้งานได้อย่างถูกต้อง เช่น
เงื่อนไขที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ตัวผู้เรียน วิธีการสอน รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวผู้สอนด้วย สื่อ
การเรียนรู้ควรมีอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรมที่สอน

และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และควรจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อความต้องการและจำนวนผู้เรียน...”

(ทเวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...ครูควรรู้จักจุดเด่นจุดอ่อนของนักเรียนรายบุคคล ด้วยการประเมินก่อนเรียน ครูออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ให้เหมาะกับจุดเด่นจุดอ่อนของนักเรียน ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เพราะสิ่งที่เรียนยากนั้น ถ้าผ่านทางกระบวนการเรียนรู้จากของจริง ปฏิบัติจริงเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะเรียนได้สะดวกยิ่งขึ้น มีการจัดกลุ่มให้นักเรียนที่ความสามารถสอดคล้องกัน ปรับเวลายืดหยุ่นสำหรับผู้ที่ยังไม่เข้าใจ ผ่านเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ เช่น สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเทคโนโลยีช่วยเรียนที่หลากหลายรูปแบบ จะช่วยสนองผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ดี ...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีดังนี้

1. ควรมีการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของนักเรียน
2. ควรมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน
3. ควรผลิต และหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
4. สื่อการเรียนรู้ต้องทันสมัย เหมาะสมกับวิชาที่สอน และสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล

“...ครูควรใช้วิธีวัดและประเมินที่หลากหลาย ประเมินผลให้ครอบคลุม เป้าหมายและตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร อย่าใช้การทดสอบจนนักเรียนเกิดค่านิยมต่อคะแนน และให้คะแนนเป็นเงื่อนไขในการเรียนของนักเรียน ครูควรให้ความสนใจต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ คะแนนไม่ใช่การตัดสิน การที่ครูนิยมใช้ข้อสอบประเมินนักเรียน และตีค่าการเรียนรู้ของนักเรียนจากการตอบข้อสอบแล้วยังแปลผลออกมาเป็นคะแนน ทำให้เกิดค่านิยมต่อคะแนน คะแนนกลายเป็นข้อปรารถนาสูงสุดในการเรียน ครูควรวิเคราะห์ให้นักเรียน

เพื่อให้มีข้อมูลนักเรียนอย่างเพียงพอ การประเมินผลควรประเมินรอบด้าน คือ ทั้งกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา...”

(ปิยะชัย ต่วยสิมา. 2558)

“...ครูยังคุ้นเคยกับการสอนโดยใช้ข้อสอบอยู่ ครูผู้สอนเป็นผู้สอบ เพราะผู้สอนเป็นผู้จัดสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูต้องรู้ว่า ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น จากสถานการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้มาก-น้อยเพียงใด ครูจึงต้องประเมินผล การเรียนรู้ ระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยใช้เครื่องหมายการประเมินผลหลายแบบ ซึ่งแนวคิด เกี่ยวกับการประเมินต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เครื่องมือจะต้องมี ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยากเกินไป และต้องประเมินได้จริงใน สถานะปกติ ประเมินตามสภาพจริง และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเองได้ ...”

(เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...การวัดผลประเมินผล ครูควรใช้วิธีวัดผลนักเรียนให้ตรงตามธรรมชาติของ วิชา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน ควรมีการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อแก้ไขปัญหที่อาจเกิดกับนักเรียน แล้วแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า บกพร่องอย่างไร การวัดผลเพื่อให้ทราบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ต้องประเมินจากสภาพจริง ดูว่า นักเรียนมีการแสดงออกที่แท้จริง ซึ่งสามารถดูได้จากพฤติกรรม ส่วนใหญ่ที่ทำในชีวิตประจำวัน ความสามารถ หรือความถนัดที่เขามักแสดงออกอยู่เสมอ นำไปแก้ไขปัญหใหม่ได้หรือไม่ การประเมินควรใช้หลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ทดสอบ หรือให้ปฏิบัติจริง เครื่องมือ ที่ครูใช้ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน และบอกให้ครูรู้ว่า เด็กบกพร่องอะไร สามารถคาดเดาถึงสาเหตุของข้อบกพร่องของนักเรียนได้ และควรมีการรายงานผลการประเมิน คุณภาพนักเรียนให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล มีดังนี้

1. ต้องมีการประเมินผลให้ครอบคลุมเป้าหมายและตรงตามมาตรฐานการ เรียนรู้ของหลักสูตร

2. ควรมีการประเมินกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจผลงาน และการทดสอบ
3. ควรมีการประเมินทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน
4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ประเมินเพื่อนนักเรียน และสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเองได้
5. ควรมีการรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน

2. รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาครู

“...สร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกของการทำงานร่วมกัน เป้าหมายเดียวกัน ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาต่อ หรือการให้คำปรึกษา หรือประชุมชี้แจงนโยบายเข้าไปในระเบียบวาระการประชุมประจำเดือน ถ้ามีงบประมาณควรจัดการอบรมครู ด้วยการเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นวิทยากรการอบรม เพราะเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ประหยัด โดยให้บุคลากรภายในองค์กรได้เข้าอบรมพร้อม ๆ กัน ทีละจำนวนมาก ๆ (Classroom Training)...”

(ปิยะชัย คู่ย์สิมา. 2558)

“...ควรจัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาท และข้อควรปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามที่กระทรวงการศึกษากำหนดไว้ และโรงเรียนได้นำนโยบายดังกล่าวมาใช้ ซึ่งการจัดการอบรมหรือประชุมสัมมนา สามารถใช้สถานที่ในโรงเรียน ทำให้ครูเดินทางสะดวก สามารถเข้าร่วมโครงการได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการจัดการอบรมโดยประหยัด แต่หากมีงบประมาณ ควรจัดให้ครูได้ศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของครู...”

(เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. 2558)

“...การพัฒนาครูเป็นเรื่องที่โรงเรียนให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน ในการพัฒนาครูนั้น ณ เวลานี้เรามีงบประมาณพอที่จะสามารถจัดอบรมครูในโรงเรียนได้ แนะนำให้เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ ทำการ

อบรมให้ความรู้กับครูในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ประเวศ เทศเรียน. 2558)

สรุป วิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาครู คือ การจัดโครงการอบรม และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวก ประหยัด ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเข้าร่วมโครงการได้จำนวนมาก และมีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 พัฒนาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. การดำเนินการพัฒนาครู

1.1 วันเวลาและสถานที่

วันอังคาร ที่ 21 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.00 น. – 17.00 น. ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

1.2 วิทยากร

ดร.นิคม ชมภูหลง ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3 เนื้อหาการอบรม

1.3.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 บทบาทครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.3 สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการอบรมพัฒนาบุคลากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 138 คน จากแบบสอบถามจำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน รายละเอียดดังตารางที่ 19-20

ตารางที่ 19 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและกลุ่มสาระการเรียนรู้
ที่สอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	64	46.40
1.2 หญิง	74	53.60
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
2.1 คณิตศาสตร์	25	18.10
2.2 วิทยาศาสตร์	27	19.60
2.3 ภาษาไทย	16	11.60
2.4 ภาษาอังกฤษ	18	13.00
2.5 สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	17	12.30
2.6 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	15	10.90
2.7 ศิลปะ	8	05.80
2.8 สุขศึกษาและพลศึกษา	9	06.50
2.9 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3	02.20
รวม	138	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 138 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.60 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 46.40 และปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.60 รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.10 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ความพึงพอใจของครูต่อการจัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม	4.72	0.50	มากที่สุด
2. เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมกับเป้าหมายของโครงการ	4.66	0.49	มากที่สุด
3. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเสวนาแสดงความคิดเห็น	4.61	0.52	มากที่สุด
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้	4.70	0.47	มากที่สุด
5. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	4.57	0.53	มากที่สุด
6. สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	4.62	0.52	มากที่สุด
7. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.53	0.63	มากที่สุด
8. การประชาสัมพันธ์การจัดอบรม	4.64	0.60	มากที่สุด
9. สื่อที่ใช้ในการจัดการอบรมมีความทันสมัย	4.57	0.54	มากที่สุด
10. การอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.59	0.49	มากที่สุด
11. ขั้นตอนการจัดอบรมตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.62	0.53	มากที่สุด
12. ขั้นตอนการจัดอบรมมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้	4.58	0.55	มากที่สุด
รวม	4.62	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 1 วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้ ($\bar{X} = 4.70$) และข้อที่ 2 เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมกับเป้าหมายของโครงการ ($\bar{X} = 4.66$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 7 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.53$) ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 41.70 และมีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมา คือ ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.90 และมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบทบาทครู รองลงมาคือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล

2.2 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 ระบุกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วน และสาระสอดคล้องกัน รองลงมาคือ ข้อที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และข้อที่ 2 ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.3 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชา และแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ รองลงมาคือ ข้อที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และข้อที่ 7 ครูสนับสนุน และเสริมแรง ช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 9 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2.4 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบทบาทนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจรองลงมาคือ ข้อที่ 8 นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง และ ข้อที่ 6 นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 3 มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล

2.5 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 สื่อมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน รองลงมาคือ ข้อที่ 5 มีระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้และ ข้อที่ 7 เลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 9 จัด

ให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6 ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร รองลงมาคือ ข้อที่ 8 ครูรายงานผลของการประเมินผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ และข้อที่ 7 ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 1 มีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้

3. การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน

3.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาครู

1.1 รูปแบบที่เหมาะสม ได้แก่ การอบรมพัฒนาครูผู้สอน ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

1.2 วิธีการที่เหมาะสม ได้แก่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้

ระยะที่ 3 พัฒนาศรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 138 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย และปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

2. ผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ข้อที่ 1 วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้และข้อที่ 2 เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมกับเป้าหมายของโครงการตามลำดับ ส่วนข้อที่ 7 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เนื่องจาก ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครบถ้วน มีการวิเคราะห์หลักสูตร ปรัชญาและเป้าหมายโรงเรียน อีกทั้งจัด โครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้และทำกิจกรรม ทั้งรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม

ด้านบทบาทครู โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชาและแนวทางการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งมีการสนับสนุนและเสริมแรงช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ด้านบทบาทนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลความรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ

ด้านสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่ออย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน มีระบบสารสนเทศและเครือข่ายการเรียนรู้ อีกทั้งส่งเสริมให้ครูสามารถเลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนจัดให้มีวิธีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุม เป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร มีการรายงานผลการประเมินผู้เรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบอีก ทั้งผู้เรียนได้นำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชชาติ แสนวิเศษ (2546 : 51-68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า สภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูวิชาการ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงษ์ อินทร์กันทุม (2548: 61-104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายชั้นตอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สมบัติ ยศปัญญา (2553 : 81-92) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ปฏิบัติงานภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ

นโยบาย เป้าหมายการพัฒนา ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ในองค์กรเดียวกัน ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ยศปัญญา (2553 : 81-92) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่แตกต่างกัน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

2.2 จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง จึงส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกันและเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) มีระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไสว สายยศ (2553 : 273-281) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 พบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบและวิธีการในการพัฒนาครูที่เหมาะสมได้แก่การอบรมพัฒนาครูผู้สอน ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลากรหรือหน่วยงาน มีความเจริญก้าวหน้าหรือบรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี อีกทั้งการฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถ เพื่อให้สามารถทำงานและเกิดผลดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ดวงสมร โพธิ์อยู่ (2553 : 89-103) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้วยการอบรม และยังสอดคล้องกับ กงเดช ภาวงศ์ (2553 :102-104) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านคำบิดโคกโพธิ์ยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 ได้ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม ติดตามและประเมินผลการพัฒนาความเข้าใจและความสามารถของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาครูคือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ได้จัดโครงการอบรมพัฒนาครูผู้สอน เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 วิทยากร คือ ดร.นิคม ชมภูหลง ตำแหน่งศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เนื่องจากการพัฒนาบุคคลช่วยให้ระบบวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ประหยัด โดยให้บุคลากรภายในองค์กรได้เข้าอบรมพร้อม ๆ กัน ทีละจำนวน มาก ๆ (Classroom Training) และดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับ สง่า จ้องสาระ (2552 : 93-95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนบ้านสวนผึ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาบุคลากรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ด้านแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

1.2 จากการวิจัยพบว่า ด้านบทบาทครูเกี่ยวกับการที่ครูจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่ส่งเสริมให้สมาชิกปรับปรุงส่วนด้อยของตนเอง จากการประเมินของครู เพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนต่างกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดให้นักเรียนมีแผนการพัฒนาค้นเองเป็นรายบุคคล

1.3 จากการวิจัยพบว่า ด้านบทบาทนักเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

1.4 จากการวิจัยพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออกมาสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาค้นเองในด้านการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้

1.5 จากการวิจัยพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการมีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาค้นเองเกี่ยวกับกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลก่อนนำไปใช้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามสภาพของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และชั้นเรียน มีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้น การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

2.2 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชิงคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กิต บุญเอก. (2551). โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- คำหมาน คนไค. (2543). ทางก้าวหน้าของครุมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : สายชาน.
- คงเดช ภาวงศ์. (2553). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียน บ้านคำบิดโคกโพธิ์ยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สกนคร มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- ชนาธิป พรกุล. (2543). แคลส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชวาล ศิริกุล. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
กระบวนการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : หลักพิมพ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2540). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ดวงสมร โพธิ์อยู่. (2553). การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน
ราชประชา สามาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร.
- _____. (2547). ศาสตร์ : องค์ความรู้เพื่อจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทเวา ตั้งวานิชกพงษ์, เป็นผู้ให้การสัมภาษณ์. (วันที่ 7 กรกฎาคม 2558). พชรารัตต์ ศิริบุญยพันธ์, เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.
- ทองดูดย่างแก้ม. (2552). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธนพงษ์ อินทร์กันทุม. (2548). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความเห็น ของครูเครือข่าย ครูแกนนำ และครูต้นแบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น □ น. พิมพ์ □ ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์ □ น.
- บุญเลิศ กลิ่นรัตน์. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ปฏิพัทธ์ สุวรรณสร. (2539). กระบวนการพัฒนาเพิ่มสะสมงานของนักเรียน. (ม.ป.ท.). เอกสารอัดสำเนา.
- ปิยะชัย ตู่สิมา, เป็นผู้ให้การสัมภาษณ์. (วันที่ 7 กรกฎาคม 2558). พชรารัตต์ ศิริบุญยพันธ์, เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สำนัก การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.
- ปิยวรรณ เพชรภา. (2550). การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประเวศ เทศเรียน, เป็นผู้ให้การสัมภาษณ์. (วันที่ 7 กรกฎาคม 2558). พชรารัตต์ ศิริบุญยพันธ์, เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่อาคาร 1 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม.
- ผกาพันธ์ ผาเจริญ. (2551). การพัฒนาครูเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานโรงเรียนบ้านท่าหนองพันทา อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

- การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พนัสนิย์ วิหคโต. (2545). การวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544) (ก). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีและ
เทคนิค การสอน 1. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
_____. (2551) (ข). การตั้งคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข. (2550). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และ
การจัด การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2558). [ออนไลน์]. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
[สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2558]. จาก
<http://www.rbu.rbru.ac.th/~wattoongpel/images/sara/30.pdf>
- ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. (2540). การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา.
มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- มหาดไทย, กระทรวง. (2558). [ออนไลน์]. มาตรฐานการศึกษาาระดับขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย
ของสถานศึกษาสังกัด อปท. [สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2558]. จาก
http://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/std210550/16/4.pdf
- เมืองพลพิทยาคม, โรงเรียน. (2557). รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียน
เมืองพลพิทยาคม. ขอนแก่น : อัดสำเนา.
- _____. (2558). แผนยุทธศาสตร์โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม. ขอนแก่น : อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2549). โน้ตย่อบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : Orange Group
Tactics Design.
- นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์ และคณะ. (2545). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
_____. (2551). [ออนไลน์]. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. [สืบค้นเมื่อ 5
มีนาคม 2558]. จาก

<http://lms.thaicyberu.go.th/officialtcu/main/advcourse/presentstu/>

course/ww521/joemsiit/joemsiit-web1/ChildCent/Child_Center1.htm

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้น นผู้ เรียนเป นศูนย์ กลาง.

กรุงเทพฯ :

เลิฟแอนด์ ลิฟเพรส.

_____. (2551) (ก). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :

ต้นอ้อ.

_____. (2551) (ข). แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :

แอล ทีเพรส.

วุฒิชชาติ แสนวิเศษ. (2546). สภาพการจ้ดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน

โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

วิชาการ, กรม. (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

แววตา เตชะทวิวรรณ. (2551). การบูรณาการการรู้สารสนเทศ ในระบบจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร

เหนือ.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนตามหลักสูตร

การศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว าว.

_____. (2547). แนวทางการพัฒนาครูระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ.

_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2552). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

(พ.ศ. 2552 – 2561)”. กรุงเทพฯ.

_____. (2558). [ออนไลน์]. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. [สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2558].

จาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation>.

_____. (2554). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานผลการดำเนินงาน ขับเคลื่อน

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในช่วง พ.ศ. 2552-2554. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สามัญศึกษา, กรม. (2551). แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติ

การศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

สง่า จ้องสาระ. (2552). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนบ้านสวนผึ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). [ออนไลน์]. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2557. [สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2558]. จาก <http://www.niets.or.th/>.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดการการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี.

สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลาง. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : อักษรภาพพิมพ์.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ. (2545). การจัดการกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

สุป็น ราสุวรรณ. (ม.ป.ป.). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมชาย วงศ์เกษม. (2549). ความสอดคล้องของวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษากับการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2544-2548 และแนวโน้มในการจัดทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2549-2553. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สมบัติ ยศปัญญา. (2553). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลอย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

- มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.
วารสารข้าราชการครู. (ม.ป.ท.) (ม.ป.พ.).
- สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. (2545). **การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการบริหาร
จัดการ เขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **รายงานการเสวนาทางวิชาการ มิติใหม่
ของการประเมินผล : การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : (ม.ป.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางนำมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐานสู่ การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547).
**พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545**. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ. (2546). **หลักสูตรการพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
และ จรรยาบรรณของวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : (ม.ป.พ.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตาม
หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไสว สายยศ. (2553). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการ
สอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร
เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**.
- เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา. (2544). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพัฒนาบุคลากรและการ
ฝึกอบรม**. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- อรุณี สติถภาคิกุล. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**.
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- Anastasi, A. (1976). **Psychological Testing (4th ed.)**. New York : Macmillan.
- Carla S. Confer. (2001). **Student participation in a process of teacher change : Toward student-centered teaching and learning (Doctoral dissertation, University at Albany)**. Dissertation Abstracts International.
- Delors, Jacques and Others. (1996). **Learning : The Treasure within**. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century. Vendome:UNESCO.
- Eysenck, J.J., Arnold, W, and Meili, R. (1981). **Encyclopedia of Psychology**. London : Search Press Limited.
- Harris, T.L. (2006). **Value-added public relations**. Chicago : NTC Business Books. As cited in T. L.
- Harris, & P.T. Whalen. (2006). **The marketers guide to public relations in 21st century**. Mason : OH : Thomson.
- Good, C.V. . (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw-hill Book.
- Kelly. (2001). **“Integrating Concept Mapping and Learning Cycle to Teach Diffusion and Osmosis Concepts to High School Biology Student”**, Science Education.
- Korthagen, Fred A.j.,& Mieke, Lunenberg. (2003). **Teacher Educators and Student Directed Learning”** London : Prentice-Hall International.
- MacDonald. L. (2004). **Learn To Be an Optimist a Practical Guide to Achieving Happiness**. Singapore : Duncan Baird Publishers.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. (n.d.). **Measurement and Evaluation in Educational and Psychology**. New York : Holt Rinehart and Winston,
- _____. Tzuo,P.W. (1975). **The nature of teacher control and children’s**
- _____. (2004). **freedom in a child-centered classroom**. Dissertation, Indiana University Quoted in A. Jones.
- Watamura, Kathleen Patricia. (2001). **“Child-centered Learning Versus Direct Instruction in Mathematics in the Elementary Classroom,”**. Masters Abstracts International.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๕๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.กนกมนตรี นาจง

ด้วย นางพิรารัตน์ สิริบุญยพันธ์ รหัสประจำตัว ๕๓๘๑๐๑๕๔๑๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพหลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ- การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศท ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๕๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย

ด้วย นางพริษาวัชต์ ทิริบุญพันธ์ รหัสประจำตัว ๕๓๘๑๐๑๕๔๑๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภินันท์ ศรีวาปี)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๕๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการผล

ด้วย นางพิรารัตน์ สิริบุญพันธ์ รหัสประจำตัว ๕๓๘๑๐๑๕๔๑๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพหุพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งนภา แสนอำนวยการผล ศิริวปี)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศท ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๕๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ด้วย นางพริวรรค์ ทิริปัญญนันท์ รหัสประจำตัว ๕๓๘๑๐๑๕๔๑๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู หัวหน้าศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/๔๕๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองรวบรวมข้อมูลการวิจัย (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

ด้วย นางพชรรัตน์ ศิริบุญพันธ์ รหัสประจำตัว ๕๓๘๑๑๐๕๔๑๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองรวบรวมข้อมูลการวิจัย (Try Out) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวารี)
รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สอบถามระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
3. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาพรวมเท่านั้น เพื่อประโยชน์ในการวิจัยกรุณาตอบให้ครบทุกข้อและตอบตรงกับความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางพิชารัตต์ ศิริบุญนนท์
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์การทำงาน

- น้อยกว่า 5 ปี
 5 - 10 ปี
 11 - 15 ปี
 มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการจัดการเรียนรู้หลังข้อความแต่ละข้อ โดยกำหนดความหมายไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง การจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง การจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง การจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง การจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง การจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ (8 ข้อ)					
1.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์ผู้เรียน					
2.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน					
3.	ครูกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและสาระสอดคล้องกัน					
4.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด และหาคำตอบอย่างหลากหลาย					
5.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
6.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ					
7.	แผนการจัดการกิจกรรมกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม					
8.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้มีการตรวจสอบ ติดตาม และบันทึกการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
	ด้านบทบาทครู (10 ข้อ)					
1.	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชา และแนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ					
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					

ที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
3.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา					
4.	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง					
5.	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้					
6.	จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพกับผู้ปกครอง					
7.	ครูสนับสนุน และเสริมแรง ช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง					
8.	ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนและกลุ่ม					
9.	ครูจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่ส่งเสริมให้สมาชิกปรับปรุงส่วนด้อยของตนเอง จากการประเมินครู เพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนต่างกลุ่ม					
10.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
	ด้านบทบาทนักเรียน (8 ข้อ)					
1.	มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ					
2.	เสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลทั้งในและนอกห้องเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					

ที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
3.	มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล					
4.	ช่วยเหลือครูและเพื่อนในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน					
5.	สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และทำกิจกรรมต่างๆ					
6.	นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่างๆ					
7.	วัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง					
8.	นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง					
	ด้านสื่อการเรียนการสอน (10 ข้อ)					
1.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการเรียนรู้					
2.	สื่อมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน					
3.	สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
4.	มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน					
5.	มีระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้					
6.	ประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนรู้					
7.	เลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน					
8.	มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อย่างเป็นระบบ					

ที่	รายการ	ระดับการจัดการเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
9.	จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
10.	จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ					
	ด้านการวัดและประเมินผล (8 ข้อ)					
1.	มีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้					
2.	มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร					
3.	ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
4.	ใช้วิธีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
5.	นักเรียนมีโอกาสประเมินตนเองและประเมินเพื่อน โดยใช้เกณฑ์ที่ตนเองมีส่วนร่วมในการกำหนด					
6.	นำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้					
7.	ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง					
8.	ครูรายงานผลของการประเมินผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ					

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

**เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทครู ด้านบทบาทนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
3. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
4. กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพื่อประโยชน์ในการวิจัย
5. แบบสัมภาษณ์นี้สำหรับผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นางพัชรินทร์ ศรีบุญนันท์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเด็นการสัมภาษณ์

ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ท่านมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการอย่างไรในแต่ละด้าน

1. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ด้านบทบาทครู

.....

.....

.....

.....

3. ด้านบทบาทนักเรียน

.....

.....

.....

.....

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

6. วิธีการและรูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วันอังคาร ที่ 21 กรกฎาคม 2558

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำอธิบาย แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความ

1. เพศ ชาย หญิง
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้
 - คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี
 - วิทยาศาสตร์ ศิลปะ
 - ภาษาไทย สุขศึกษา และพลศึกษา
 - ภาษาคำต่างประเทศ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานครั้งต่อไป

2. โปรดทำเครื่องหมาย หรือเขียนข้อความลงในช่องที่ต้องการ
3. ความหมายของระดับความพึงพอใจ
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	1. วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหา การอบรม				
2. เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมกับเป้าหมายของ โครงการ					
3. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเสวนาแสดง ความคิดเห็น					
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้					
5. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					
6. สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้					
7. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
8. การประชาสัมพันธ์การจัดอบรม					
9. สื่อที่ใช้ในการจัดการอบรมมีความทันสมัย					
10. การอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม					
11. ขั้นตอนการจัดอบรมตรงตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ					
12. ขั้นตอนการจัดอบรมมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่	รายการประเมิน	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3		
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ (8 ข้อ)						
1.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์ผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	ครูจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์ หลักสูตร ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	ครูกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ครบถ้วนและสาระสอดคล้องกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ กระบวนการคิด และหาคำตอบอย่างหลากหลาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	แผนการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือก ทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	แผนการจัดการกิจกรรมกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนในการ เรียนรู้หรือทำกิจกรรมทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดให้มีการตรวจสอบ ติดตาม และบันทึกการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านบทบาทครู (10 ข้อ)						
1.	ครูพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชา และ แนวทางในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	จัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ที่	รายการประเมิน	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพกับผู้ปกครอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	ครูสนับสนุน และเสริมแรง ช่วยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนและกลุ่ม	1	1	1	1	สอดคล้อง
9.	ครูจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่ส่งเสริมให้สมาชิกปรับปรุงส่วนข้อของตนเอง จากการประเมินครู เพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนต่างกลุ่ม	1	1	1	1	สอดคล้อง
10.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านบทบาทนักเรียน (8 ข้อ)						
1.	มีอิสระในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	เสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลทั้งในและนอกห้องเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	มีส่วนร่วมในการวางแผนเลือกบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	ช่วยเหลือครูและเพื่อนในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และทำกิจกรรมต่างๆ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ที่	รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6.	นำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	วัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านสื่อการเรียนการสอน (10 ข้อ)						
1.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกและผลิตสื่อในการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	สื่อมีความหลากหลาย เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	มีระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	ประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	เลือกและใช้สื่อที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	มีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
9.	จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10.	จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพ เกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ที่	รายการประเมิน	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการวัดและประเมินผล (8 ข้อ)						
1.	มีกระบวนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดผลที่ครูเลือกใช้	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	มีการประเมินผลนักเรียนครอบคลุมเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	ใช้วิธีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	นักเรียนมีโอกาสประเมินตนเองและประเมินเพื่อน โดยใช้เกณฑ์ที่ตนเองมีส่วนร่วมในการกำหนด	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	นำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	ครูรายงานผลของการประเมินผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
แบบสัมภาษณ์

ที่	รายการ	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	บทบาทนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	ท่านมีความคิดเห็นว่าจะปรับรูปแบบและวิธีการใด ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
ความพึงพอใจ โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร

ลำดับ	รายการ	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาการอบรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	เนื้อหาการอบรมมีความเหมาะสมกับเป้าหมายของโครงการ	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเสวนาแสดงความคิดเห็น	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	4ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	การประชาสัมพันธ์การจัดอบรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	สื่อที่ใช้ในการจัดการอบรมมีความทันสมัย	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	การอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	ขั้นตอนการจัดอบรมตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	ขั้นตอนการจัดอบรมมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตารางภาคผนวกที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น (α)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (Item Total Correlation)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1	.80	.96	23	.54	.96
2	.69	.96	24	.64	.96
3	.73	.96	25	.66	.96
4	.60	.96	26	.55	.96
5	.71	.96	27	.60	.96
6	.66	.96	28	.47	.96
7	.70	.96	29	.58	.96
8	.63	.96	30	.43	.96
9	.71	.96	31	.48	.96
10	.56	.96	32	.48	.96
11	.65	.96	33	.60	.96
12	.53	.96	34	.57	.96
13	.66	.96	35	.60	.96
14	.51	.96	36	.49	.96
15	.66	.96	37	.50	.96
16	.50	.96	38	.70	.96
17	.71	.96	39	.48	.96
18	.80	.96	40	.60	.96
19	.68	.96	41	.74	.96
20	.50	.96	42	.70	.96
21	.57	.96	43	.74	.96
22	.49	.96	44	.67	.96

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับเท่ากับ .96

ภาคผนวก ง

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : นายปิยะชัย ต่อยesima

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้สัมภาษณ์ : นางพิชารัตต์ ศิริบุญยพันธ์

ผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์ : นางสาวมนัสนันท์ บุตรวงศ์

ผู้บันทึกภาพ : นางสาวณัฏญา อัสวพัฒนากุล

สถานที่สัมภาษณ์ : สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วันที่ 7 กรกฎาคม 2558

ภาพที่ 2 สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : นางเทว ตั้งวานิชกพงษ์

ตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้สัมภาษณ์ : นางพิชารัตต์ ศิริบุญยพันธ์

ผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์ : นางสาวนันทน์ บุดรวงศ์

ผู้บันทึกภาพ : นางสาวณัฐยา อัสวพัฒนากุล

สถานที่สัมภาษณ์ : สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วันที่ 7 กรกฎาคม 2558

ภาพที่ 3 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : นายประเวศ เทศเรียน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้สัมภาษณ์ : นางพัชรินทร์ ศิริบุญพันธ์

ผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์ : นางสาวนันทน์ บุตรวงศ์

ผู้บันทึกภาพ : นางสาวณัฏยา อัสวพัฒนากุล

สถานที่สัมภาษณ์ : โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 7 กรกฎาคม 2558

ภาคผนวก จ

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. โครงการ พัฒนาบุคลากร ฝ่ายวิชาการ ปีงบประมาณ 2558
2. ลักษณะกิจกรรม ใหม่
3. ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ข้อที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. สนองมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ด้านกระบวนการทางการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียน มีทรัพยากร และมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 สถานศึกษามีการระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาบุคลากร

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษาพัฒนาตามนโยบาย และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เป็นมาตรการเสริมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 สถานศึกษาจัด โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)
 1. ร้อยละ 90 ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม เข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนา อย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี
 2. ร้อยละ 90 ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม นำผลจากการร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ไปใช้ มีคุณภาพระดับดีมากขึ้นไป
 3. ร้อยละ 90 ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคมมีความพึงพอใจในระดับดีขึ้นไปต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
6. เกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัด

เกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัด (KPI) ข้อ 1 , 2 และ 3

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคุณภาพ
ร้อยละตามเกณฑ์พิจารณา ต่ำกว่าร้อยละ 50	ปรับปรุง
ร้อยละตามเกณฑ์พิจารณา ตั้งแต่ร้อยละ 50-59	พอใช้
ร้อยละตามเกณฑ์พิจารณา ตั้งแต่ร้อยละ 60-74	ดี
ร้อยละตามเกณฑ์พิจารณา ตั้งแต่ร้อยละ 75-89	ดีมาก
ร้อยละตามเกณฑ์พิจารณา ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม

7. ฝ่าย / งาน / กลุ่มสาระ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โครงการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ปีงบประมาณ 2558

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันต้องจัดให้มีความสอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามหลักการที่ว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นที่สุด และกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องกับสาระการเรียนแกนกลางตอบสนองกับหลักสูตรสถานศึกษาและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ดังนั้นผู้ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญมากที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือบุคลากรครู

ปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอนประการหนึ่ง คือ ผู้เรียนมักสนใจแต่รับการถ่ายทอดจากครูผู้สอน และท่องจำในเนื้อหาวิชา เพื่อให้ได้ผลการเรียนดี แต่ขาดการคิดวิเคราะห์ ขาดการลงมือปฏิบัติ และขาดการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น และสภาวะรอบตัว ทำให้ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถเรียนรู้ต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขปรับปรุง 2545 จึงมีแนวคิดให้มีการจัดการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักกว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ และสามารถพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น เกิดความใฝ่รู้ และสามารถพัฒนาความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

กระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงต้องเน้นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากการเรียนการสอนที่ควรจะเป็นไปตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติแล้ว การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิต และทักษะทางสังคมในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งจะนำไปสู่การค้นคว้าที่สามารถสร้างองค์ความรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับครูที่จะต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาวิธีการสอนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องตามหลักการและปรัชญาการศึกษาแห่งชาติ

ผลการศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม พบว่า โดยรวม ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก เพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ถึงขีดสุด และสนองนโยบายดังกล่าว จึงจัดโครงการอบรม เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดอบรมพัฒนาบุคลากรเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
2. เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรม มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม จำนวน 150 คน

ด้านคุณภาพ

ครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคมมีความรู้ที่ได้จากการอบรม และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

4. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

5. ระยะเวลาดำเนินการ

21 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.00 น.- 17.00 น.

6. วิธีดำเนินงานกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรม / ขั้นตอน	ระยะเวลาดำเนินการเดือนกรกฎาคม 2558																												
	วันที่																												
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29									
1. ประชุม ปรึกษาหารือ ผู้เกี่ยวข้อง	←→																												
2. ติดต่อ ประสานงาน วิทยากร		←→																											
3. จัดเตรียม เอกสาร , วัสดุ อุปกรณ์						←→																							
4. ดำเนิน กิจกรรมอบรม พัฒนาบุคลากร											↔																		
5. สรุปและ ประเมินผล													←→																
6. รายงานผล การปฏิบัติงาน ต่อผู้บริหาร																						←→							

7. งบประมาณ

เงินงบประมาณ โครงการพัฒนาบุคลากรฝ่ายบริหารงานทั่วไปจำนวน 10,300 บาท
(หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ตารางประมาณการรายจ่าย

กิจกรรมพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ปีงบประมาณ 2558

ที่	รายการ	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
1	ค่าตอบแทนวิทยากร	3,000.-	
2	ค่าอาหารว่าง	5,000.-	
3	ค่าป้ายไวนิล	300.-	
4	ค่าวัสดุฝึก/เอกสารประกอบการอบรม	2,000.-	
รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น (หนึ่งหมื่นสามร้อยบาทถ้วน)		10,300.-	

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายวิชาการ/ฝ่ายบริหารงานทั่วไป โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

9. ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

10. การประเมินผล

ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. ร้อย 90 ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม เข้าร่วมโครงการอบรม อย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี	สำรวจ	แบบสำรวจ
2. ร้อยละ 90 ของครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม นำผลจากการร่วมโครงการอบรมไปใช้อย่างมีคุณภาพระดับดีมาก	สอบถาม	แบบสอบถาม
3. ร้อยละ 90 ของครูในโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีความพึงพอใจในระดับดีขึ้นไปต่อการเข้าร่วมกิจกรรม	สอบถาม	แบบสอบถาม

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เนื้อผู้เรียนเป็นสำคัญมากยิ่งขึ้น
2. ครูโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สามารถบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

(ลงชื่อ).....ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นางพัชรารัตต์ ศิริปัญญนันท์)

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสินธุ์ สมีพวง)

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสุเทพ อ้นอมร)

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายประเวศ เทศเรียน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วันเวลาและสถานที่

วันอังคาร ที่ 21 กรกฎาคม 2558

เวลา 13.00 น. – 17.00 น.

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วิทยากร ดร.นิคม ชมภูหลง

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

กำหนดการอบรม

12.00 น. – 13.00 น. - ลงทะเบียน

13.00 น. - 13.15 น. - พิธีเปิดโครงการการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

13.15 น. -14.30 น. - การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- บทบาทครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ

14.30 น. -16.45 น. - สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ
- การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ

- ร่วมกันอภิปราย/ตอบข้อซักถาม

16.45 น. - 17.00 น. - พิธีปิดโครงการอบรม

คณะครู โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ภาพที่ 4 ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรม

นางเรณู นันททิพย์ ตำแหน่งครู คศ.1 และนายสุจินต์ หาญโสภณ ตำแหน่งครู คศ.2 ปฏิบัติหน้าที่พิธีกรดำเนินรายการ

ภาพที่ 5 พิธีกรดำเนินรายการ

นายสุเทพ อ้นอมร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ กล่าวรายงานโครงการอบรม

ภาพที่ 6 การกล่าวรายงานโครงการ

นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ประธานในพิธี รับฟังคำกล่าวรายงานพร้อมทั้งกล่าวเปิดโครงการอบรม

ภาพที่ 7 การกล่าวเปิดโครงการอบรม

ดร.นิคม ชมภูหลง ตำแหน่ง คีษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่ม
 นิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
 เขต 1 วิทยากร โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ภาพที่ 8 วิทยากรบรรยาย

ภาพที่ 9 บรรยากาศการอบรม

นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน และคณะผู้บริหารเมืองพลพิทยาคม
มอบของที่ระลึกแด่วิทยากร

ภาพที่ 10 มอบของที่ระลึกแด่วิทยากร

นายประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ประธานในพิธี
พร้อมคณะผู้บริหารกล่าวขอบคุณวิทยากร พร้อมกล่าวปิดโครงการอบรม

ภาพที่ 11 การกล่าวปิดโครงการอบรม

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
1	นายปราณี ชาติยอด	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
2	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
3	นางวิภา งามวิ	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
4	นายสาวิตรี คุ้มพันธ์	ครู		13.00 น.		13.00	
5	นางสาวสุวิภา วัชรินทร์	ครู		13.00		17.00	
6	นางสุวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
7	นางสุวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
8	นางสุวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
9	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
10	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
11	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
12	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
13	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
14	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
15	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
16	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
17	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
18	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
19	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	
20	นางอรวิภา ทรัพย์ทวี	ครู		13.00		17.00 น.	

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
21	นางสาวอรุณ 210651101	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	09.00	[ลายมือชื่อ]	09.00	
22	นางสุทธาสินี กิ่งขลิบ	ครู	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
23	นางสาวกมล 01.00	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	09.00	[ลายมือชื่อ]	09.00	
24	นางกมลมา ศาตถ	ครู	[ลายมือชื่อ]	09.00	[ลายมือชื่อ]	09.00	
25	นายไพฑารักษ์ พนมพัฒน	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	09.00	[ลายมือชื่อ]	09.00	
26	นางศุภรณี โพธิ์ทอง	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
27	นางศุภรณี โพธิ์ทอง	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
28	นางสิริธร เคนไชย	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
29	นางอริยา ใจฉาย	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
30	นางอรุณมา ใจฉาย	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
31	นางสาวกมล นริ-โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
32	นางวิภากรังษิ์ ทองทอง	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
33	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
34	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
35	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
36	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
37	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
38	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
39	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	
40	นางอรุณมาโพธิ์โพธิ์-โพธิ์โพธิ์	อ.จ	[ลายมือชื่อ]	13.00	[ลายมือชื่อ]	17.00	

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
41	นางณัฐพร ปะริบงัน	ค.	<i>nt</i>	13.00 น.	<i>nt</i>	17.00 น.	
42	นาง ศรัณย์ พัทธ	ค.	<i>sr</i>	13.00	<i>sr</i>	17.00	
43	นางอภินันท์ อรรถเสนา	ค.	<i>ap</i>	13.00	<i>ap</i>	17.00	
43	นางอรรณพ อรรถมา	ค.	<i>ar</i>	13.00	<i>ar</i>	17.00 น.	
44	นายวิกรม ธีรวัฒน์	ค.	<i>vt</i>	13.00	<i>vt</i>	17.00 น.	
45	นางจักรพันธ์ มอวณ	ค.	<i>jam</i>	13.00	<i>jam</i>	17.00 น.	
46	นายชัยยศ วัฒน	ค.	<i>yt</i>	13.00	<i>yt</i>	17.00 น.	
47	นายอัคร ภัคศิริ	ค.	<i>at</i>	13.00 น.	<i>at</i>	17.00 น.	
49	นางนงนุช มาธิ	ค.	<i>nm</i>	13.00 น.	<i>nm</i>	17.00 น.	
49	นายสุภาพชัย คำจันทร์	ค.	<i>sk</i>	13.00 น.	<i>sk</i>	17.00 น.	
50	นางนงนุช คำจันทร์	ค.	<i>nt</i>	13.00 น.	<i>nt</i>	17.00 น.	
51	นายวิกรม ธีรวัฒน์	ค.	<i>vt</i>	13.00 น.	<i>vt</i>	17.00 น.	
52	นายวิกรม ธีรวัฒน์	ค.	<i>vt</i>	13.00	<i>vt</i>	17.00 น.	
53	นางอภินันท์ อรรถเสนา	ค.	<i>ap</i>	13.00	<i>ap</i>	17.00 น.	
54	นางนงนุช มาธิ	ค.	<i>nm</i>	13.00	<i>nm</i>	17.00 น.	
55	นาง ศรัณย์ พัทธ	ค.	<i>sr</i>	13.00	<i>sr</i>	17.00 น.	
56	นางอภินันท์ อรรถเสนา	ค.	<i>ap</i>	13.00 น.	<i>ap</i>	17.00 น.	
57	ร.ศ. นพคุณ ฉันทะ	ค.	<i>nt</i>	17.00 น.	<i>nt</i>	17.00 น.	
58	นาง อภินันท์ อรรถเสนา	ค.	<i>ap</i>	13.00 น.	<i>ap</i>	17.00 น.	
59	นาง อภินันท์ อรรถเสนา	ค.	<i>ap</i>	13.00	<i>ap</i>	17.00 น.	

แบบบันทึกการลงทะเบียน
โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
64	นาง. ชลธิชา ออภิม	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	14.00 น.	
65	นางฉวีพร ใจวิไล	อจ	ฉ	13.00 น.	ฉ	17.00 น.	
66	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00	ชช	14.00	
64	นางสุกัญญา เวชโชติ	อจ	สพ	13.00	สพ	17.00	
65	นางอรุณภา อธิมาลา	อจ	อร	13.00	อร	17.00	
66	นางศุภรตี ฤทธิ	อจ	สร	13.00	สร	17.00	
67	นางศุภรตี ฤทธิ	อจ	สร	13.00	สร	17.00	
68	นางนงนุช เกษมทานนท์	อจ	น	13.00	น	17.00	
69	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00	ชช	17.00	
70	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00	ชช	17.00	
71	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	17.00 น.	
71	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	17.00 น.	
72	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00	ชช	17.00	
7A	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	16.00 น.	ชช	17.00 น.	
75	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	17.00	ชช	17.00	
76	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	17.00	ชช	17.00	
77	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	17.00 น.	
78	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00	ชช	17.00	
79	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	17.00 น.	
80	นางฉวีรัตน์ ใจวิไล	อจ	ชช	13.00 น.	ชช	17.00 น.	

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
81	อ.อ. อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
82	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
83	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
84	นาย อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
85	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
86	นาย อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
87	อ.อ. อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
88	อ.อ. อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
89	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
90	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
91	อ.อ. อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00		17.00	
92	อ.อ. อภิรักษ์ วัฒนธนา	ครู		13.00		17.00	
93	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.00	
94	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.00	
95	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.00	
96	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.00	
97	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.00	
98	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.30	
99	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.30	
100	นาง อรุณทิพย์ คุ้มศรี	ครู		13.00		17.30	

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาคณาจารย์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
101	น.ส. นิตยาพร วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
102	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
103	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
104	นางสาววิมลรัตน์ วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
105	นางสาววิมลรัตน์ วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
106	นางสาววิมลรัตน์ วัฒนชัย	ครู		13.00 น.		13.00 น.	
107	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00	
108	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
109	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
110	น.ส. นิตยาพร วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
111	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00	
112	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00	
113	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
114	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
115	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
116	น.ส. นิตยาพร วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
117	น.ส. นิตยาพร วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
118	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
119	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	
120	นายสุวิทย์ วัฒนชัย	ครู		13.00		13.00 น.	

แบบบันทึกการลงทะเบียน

โครงการอบรมพัฒนาบุคลากร เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	เวลามา	ลายมือชื่อ	เวลากลับ	หมายเหตุ
121	น.ส. สุรัชฎี กงษ์ สรรพฤทธิ์	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
122	นาย ป. ทอด้ นิ่มวงศ์	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
123	ดร. วิมลทิพย์ นามศิริ	อ.วิ		13.00		17.00 น.	
124	นาง อธิมา อธิมา	อ.วิ		13.00		17.00	
125	นาย ชัยวัฒน์ ชาติธา	ครู		13.00		17.00 น.	
126	นาย อรรถ วัฒนศิริ	ครู		13.00		17.00 น.	
127	นาย อรรถ อธิมา	ครู		13.00		17.00	
128	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00		17.00	
129	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00		17.00	
130	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00		17.00	
131	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00		17.00 น.	
132	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
133	น.ส. อธิมา อธิมา	อ.วิ		13.00 น.		17.00 น.	
134	น.ส. อธิมา อธิมา	อ.วิ		13.00 น.		17.00 น.	
135	น.ส. อธิมา อธิมา	อ.วิ		13.00 น.		17.00 น.	
136	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
137	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	
138	นาย อธิมา อธิมา	ครู		13.00 น.		17.00 น.	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางพิชารัตต์ ศิริบุญนนท์
วัน เดือน ปี เกิด	15 สิงหาคม 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	133/21 ซอยรุ่งเรือง ถนนเจริญสุข ตำบลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วน จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม